

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 246

TELEFON 25 — 67
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, sobota 29. oktobra 1938

NAROCNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.- din,
dostavljen na dom 12.- din, tujina 25.- din

Cena
1.— din

Razsodišče Nemčije in Italije

Češkoslovaška in madžarska vlada pristali na arbitražo Nemčije in Italije — Med Nemčijo in Italijo dosežen sporazum, da Madžarska in Poljska ne dobita skupne meje — Pesimistično razpoloženje v Budimpešti in upanje v ČSR

RIM, 29. oktobra. Konferenca med nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano se je pričela že predvčerajšnjim ponoči in se je nadaljevala včeraj dopoldne, popoldne in danes. Včeraj popoldne je sprejel von Ribbentropa tudi ministrski predsednik Mussolini, ki je potrdil sklepe razgovorov von Ribbentropa in grofa Ciana. Prvo vprašanje, ki je bilo na vrsti, se je nanašalo na končno ureditev in likvidacijo spora med Češkoslovaško in Madžarsko. Dosežen je bil med stališčem Nemčije in Italije načeljen sporazum, da se v 24 urah sestane nemško-italijanska komisija, ki naj reši češkoslovaško-madžarski spor. Kakor se zatrjuje, je bistvo sporazuma v tem, da Madžarska in Poljska ne dobita skupne meje na Karpatih.

PRAŠKI ODGOVOR BUDIMPEŠTI
PRAGA, 29. oktobra. Češkoslovaška osrednja vlada je včeraj na seji, ki so se udeležili tudi slovaški in rusinski ministri sestavila in odobrila odgovor na zadnjo madžarsko noto. Odgovor je zunanji minister dr. Chvalkovsky sinoči izročil madžarskemu poslaniku v Pragi. ČSR vztraja tudi v novem odgovoru pri zahtevi, da rešita češkoslovaško-madžarski spor kot razsodnici Nemčija in Italija.

PRAŠKA NOTA NEMČIJI IN ITALIJI
PRAGA, 29. oktobra. Avala. Češkoslovaška vlada je poslala včeraj nemški in italijanski vladi noto, v kateri naproša obe

podpisnici monakovskega sporazuma, da prevzameta razsodništvo v češkoslovaško-madžarskem sporu glede dokončne določitve novih češkoslovaško-madžarskih mej.

MADŽARSKA SPREJELA ARBITRAŽO
BUDIMPEŠTA, 29. oktobra. Avala. Madžarski brzojavni dopisni urad poroča: Najnovejša nota češkoslovaške vlade je prispela sinoči s posebnim letalskim kurirjem v Budimpešto. Madžarska vlada se je še tekom noči sešla k seji, da prouči praški odgovor na madžarske zahteve. Kakor se izve iz poučenega vira, se je na tej seji tudi madžarska vlada od-

ločila, pristati na razsodišče Nemčije in Italije v sporu s Češkoslovaško.

MADŽARI RAZOČARANI

BUDIMPEŠTA, 29. oktobra. Po sinočnem sklepu vlade, da sprejme arbitražo v sporu s Češkoslovaško in po danes iz Rima prispelih vesteh, da je tudi Italija pristala na to, da Madžarska ne dobi skupne meje s Poljsko na Karpatih čez Rusinsko, je zavladalo tu pesimistično razpoloženje. Splošno se sodi, da je madžarskih sanj po uresničenju velikih revizionističnih zahtev dokončno uničen. Razpoloženje v javnosti je zaradi tega zelo napeto.

SLOVAKI IN RUSINI UPAJO

BRATISLAVA, 29. oktobra. Iz krogov okoli slovaške vlade se izve, da Slovaška in Rusinska zatrdno pričakujeta, da bo nemško-italijanska razsodba v sporu z Madžarsko taka, da bodo zavarovane slovaške in rusinski narodne pravice in da bodo dobili Madžari le tisto ozemlje, ki je res madžarsko. Tako je zagotovil tudi Hitler ministru Turčanskemu predvčerajšnjim na Dunaju.

šavi. Sidor vendar ni bil aretiran, ampak ga je slovaška vlada postavila samo pod nadzorstvo in uvedla proti njemu preiskavo, da se ugotovi, ali so njegove akcije res v nasprotju z interesi Slovaške in ČSR.

Romunija se popolnoma naslanja na Anglijo

BUKARESTA, 29. oktobra. Ob priliki obiska romunskega kralja Karola v Londonu bosta bukareštanski angleški in londonski romunski poslanik imenovana za veleposlanika. Romunski kralj bo povabil angleškega kralja in kraljico uradno na obisk v Romuniji. Tu se zatrjuje, da bosta angleški kralj in kraljica prispela v Romunijo prihodnje leto spomladi. Ob priliki bivanja kralja Karola v Londonu se bodo razmotrivala vsa politična in gospodarska vprašanja, ki zanimajo obe državi.

Prvi transport kolonistov za Libijo

RIM, 29. oktobra. Genova je bila na včerajšnji dan 16. obletnice pohoda na Rim popolnoma v znak odpotovanja 4000 novih naseljencev v Libijo. Devet velikih ladij je stalo ob pomolih, da sprejmejo množico poljedelcev in njihovih družin, ki potujejo iz Benečanskega, Lombardije, Emilije in Romanje v italijansko Severno Afriko, da ustvarijo tam nova selišča. To pa je šele prvi transport 20.000 novih kolonistov.

JAPONSKA GROZNJA FRANCIJI

PARIZ, 29. oktobra. Reuter: Japonski poslanik, ki je včeraj protestiral na Quai d'Orsay zaradi kršenja nevtralnosti, ker se iz francoske Indokine na debelo tiho-tapi orožje maršalu Čangkajšek, je med drugim — kakor se je naknadno izvedelo — dejal, da si bo Japonska sama poiskala zadoščenje, če bi ji ga Francija ne dala.

AMERIŠKO OBOROŽEVANJE

WASHINGTON, 29. oktobra. Letos je določenih 350 milijonov dolarjev za oboroževanje. V prihodnjih dveh letih pa bo ta vsota znašala 2000 milijonov dolarjev.

Zapiski

Francoski radikali na razpotju

»L'Oeuvre«, glasilo francoskih radikal-socialistov, prinaša uvodnik prof. Alberta Bayeta, ki obravnava rezultate novih volitev v senat. V zaključku se zavzema za preusmeritev radikalov na levo. Škodovalo jim je, da so se držali »konzervativistično«. Volivci so potem rajši naravnost volili »zmerne«. Francoski radikali se imajo od nekdaj za napredno stranko. Po ortodoksnih tiradah in deklamacijah proti levičarski uniji se je pripravljala postelja »zmernežema«. Ko jim pa že delajo posteljo, se pač vlečejo vanjo.

Chamberlainov mit

Pod tem naslovom poročajo »Times« o najnovejših izjavah angleškega poslanca Herberta Marrissona. Med drugim pravi tudi: Češkoslovaška bi bila na boljšem, če g. Chamberlain z vsem tem ne bi imel nikoli opravka. Chamberlainovi prijatelji pravijo, da nas je rešil vojne. Privedel nas je v skrajno vojno nevarnost. Sit sem tega Chamberlainovega mita!

Slovaki na Madžarskem

V dneh, ko se Madžarska bori za priključitev nele Madžarov v ČSR, ki imajo vse narodnostne pravice kakor malokateri manjšina kje drugje, temveč tudi za priključitev čisto slovaške zemlje in slovaškega naroda, zanimivo ilustrira položaj Slovakov na Madžarskem proglas, ki so ga ti izdali v nekem romunskem listu, ker ga v nobenem madžarskem niso mogli: »Mi živimo tu v najstrašnejšem narodnem suženjstvu in se zato v zadnjem trenutku sklicujemo na svoje človeške pravice, ki jih zahtevamo na isti osnovi kakor Madžari v Češkoslovaški. V imenu 300.000 Slovakov, živčih na Madžarskem, ki smo bili nasilno proti svoji volji priključeni k tej državi, kličemo, da bi nam bile te človeške pravice narodnega samoopredeljevanja v polni meri priznane, kajti tudi mi hočemo živeti svoje narodno življenje. Zahtevamo zase enake pravice kakor so bile priznane nemškimi, poljskimi in madžarskim manjšinam.«

Francosko letalstvo

V dnevniku »l'Oeuvre« piše poročevalec za letalstvo v francoskem parlamentu, Paul Rives: Francija ima približno 1500 vojaških letal. Od teh pravijo, da je možno takoj mobilizirati le polovico. Mislim pa, da je ta sodba preveč pesimistična. Po mojem mišljenju imamo takoj pripravljenih 1200 letal. Večinoma pa so letala še počasnejša od nemških. Imamo sicer že nova njim enakovredna, treba pa bo tudi vsa ostala starejša nadomestiti.

Prijateljstvo dveh enakopravnih

Niti nevtralnost, niti podrejenost, temveč sosedno sodelovanje je osnova, ki jo je treba zgraditi v prospeh obeh narodov — češkoslovaškega in nemškega. (Danziger Vorposten.)

Taktika je vse...

Ne bi bilo težko dokazati, da se tudi v današnji težki dobi dobro obnese staro pravilo, da tatovi vpijejo najglasneje: »Primitite tatula!« (Iz čeških listov.)

Intelligent ter agitator

V naši dobi bi morali pač opustiti tako priljubljeni amerikanizem, kajti skrajno nepravilno je, če dajemo prednost političnemu agitatorju pred praktično enako sposobnim intelligentom. (Česky deník, Plzeň.)

Izgon vseh poljskih Židov iz Nemčije

V NEMČIJI ARETIRANI VSI POLJSKI ŽIDI IN MNOGI POLJAKI TER IZGNANI NA POLJSKO — POLJSKO-NEMŠKA MEJA BAJE ZAPRTA

BERLIN, 29. okt. Reuter: Sinoči in danes dopoldne so v Nemčiji aretirali okoli 10.000 tujcev, med njimi največ poljskih Židov. V Berlinu so na stotine aretiranci odpeljali v policijske zapore. Aretacije pa so bile izvršene tudi v drugih nemških mestih. Tako so zaprli v Monakovem 700 Židov, v Frankfurtu pa 3000. Poljske Žide in Poljake so takoj s posebnimi vlaki odpeljali proti poljski meji, druge tujce pa so vtaknili v koncentracijska taborišča. Poljska vlada je takoj vložila demarš in se še sedaj vršijo pogajanja med obema vladama zaradi aretiranih Poljakov. V berlinskih uradnih krogih poljske vlade je aretacije kot ukrep proti novemu poljskemu dekretu, po katerem so izgnali iz Poljske vse tujce, ki niso znali poljski. Tudi na Dunaju so aretirali 3000 tujcev, med njimi 800 poljskih in 200 češkoslovaških državljanov. Po še nekon-

troliranih vesteh je poljsko-nemška meja zaprta.

BERLIN, 29. oktobra. Avala. Tisoči Židov potujejo pod nadzorstvom nemških policijskih uradnikov po železnicah in cestah proti poljski meji in nosijo le najpotrebnejše s seboj. Upa se, da bo Poljska svoje državljane sprejela.

VARŠAVA, 29. okt. Havas poroča, da je berlinski poljski poslanik Lipski odpotoval v Varšavo, nemški varšavski poslanik von Moltke pa v Berlin. Potovanje je v zvezi s pogajanjmi zaradi Židov in razširitve nemško-poljskega pakta.

DUNAJ, 29. okt. Avala. Reuter poroča: V zvezi z zadnjimi katoliškimi demonstracijami na Dunaju, je bilo aretiranih 2800 Židov, od katerih pa jih je bilo 2000 zopet izpuščenih. 200 Čehov, ki so pri demonstracijah tudi sodelovali, je bilo poslanih v koncentracijska taborišča.

Brodijska veleizdaja

DR. ALEKSANDER BRODI JE BIL ARETIRAN IN PREPELJAN Z LETALOM V PRAGO — DR. SIDOR POD POLICIJSKIM NADZORSTVOM

PRAGA, 29. oktobra. Bivši rusinski ministrski predsednik dr. Aleksander Brodi je bil včeraj na odredbo rusinske in osrednje praške vlade aretiran in takoj nato z letalom odpeljan v Prago, kjer pride pred sodišče zaradi veleizdaje. Ugotovljeno je, da je vodil dr. Brodi tajno akcijo za priključitev Rusinskega k Madžarski in je stal zadevno v zvezi z Budimpešto in Varšavo. Javno je deloval za plebiscit v celotnem ozemlju, ki naj bi se pripravil tako, da bi poleg Madžarov in Židov glasovali za Madžarsko tudi vsi njegovi politični pristaši, dočim bi se ostali terorizirali. Dr. Brodi je bil svoječasno madžaron in je v bistvu to ostal tudi pozneje. Položaj strank po zadnjih volitvah l. 1935.

je bil v Podkarpatski Rusiji sledeči: Brodijska ruska stranka je dobila 46.000 glasov, Fenčikova 29.000, Bačinskega socialnodemokratska 60.000, Revajeva agrarna 29.000, komunistična pa 80.000. Sedanji ministrski predsednik Vološin pripada skupaj z Bačinskim in Revajem ukrajinski smeri, ki je nacionalno najbolj zavedna, zato ga vsi poljski in madžarski listi ostro napadajo. Ko je rusinsko ljudstvo izvedelo za Brodijsko veleizdajo, je priredilo demonstracije proti njemu in manifestacije za Vološina.

PRAGA, 29. oktobra. Obenem z Brodijem je predlagala praška vlada tudi aretacijo slovaškega poslanca dr. Sidorja, ki se je, kakor znano, nedavno mudil v Var-

Maribor, 29. oktobra.

Volivni pakt med JNS in Blokom sporazuma je povzročil po vsej državi velike politične zmede. Vsi večji listi v Jugoslaviji priobčujejo že 14 dni o tem pomembnem dogodku cele strani člankov in vesti, kar pa vse skupaj še ni moglo razčistiti političnega ozračja, da bi javnost, zlasti pa tudi volivci, bili na jasnem, kaj prav za prav tiči za tem paktom. Vodstva političnih strank so že od nekdaj vajena, da široki javnosti ne odkrijejo vsega in tako kakor bi to bilo treba ter da zadrže za sebe najrajši to, kar je najvažnejše in najzanimivejše. To pa samo še poveča zmedo duhov in pojmov.

Nič čudnega ni, da se je potres, ki je zaradi volivnega pakta zadel JNS in tudi dr. Mačkovo HSS po drugih delih države, močno čutil tudi v Sloveniji. Saj je iniciativa za ta pakt prišla vprav iz naše banovine. Razen tega je še dr. Kramera krila JNS g. dr. Kramer istočasno tudi generalni tajnik JNS v Beogradu in povrh je še on bil tisti, ki je prvi začel pogajanja za udeležbo JNS na dr. Mačkovi listi.

Tudi v Sloveniji vodstvo JNS niti svojim pristašem, a kaj šele ostali javnosti, ni povedalo o tem paktu čiste resnice. Najprej je »Jutro«, glasilo dr. Kramera, objavilo ta dogodek tako, kakor da bi bila JNS povabljen na dr. Mačkovo listo. To se je izkazalo za neresnično. Nato je »Jutro« pisalo, da volivni pakt ni samo tehničnega značaja, marveč da je dogovorjen postopek tudi za skupno sodelovanje po volitvah. »Jutro« je pa obenem poudarjalo, da si je JNS zadržala pri tej kolaboraciji svoj program in jugoslovensko ideologijo. Tudi ta vest se je izkazala za neresnično. Zaradi tega izkrivljenega poročanja v »Jutru« je postala v Sloveniji povsem nejasna politična situacija.

Med pristaši JNS je zavladalo razburjenje, ko so izvedeli da bo JNS kandidirala na dr. Mačkovi listi. Nekateri poudarjajo, da je eden izmed glavnih principov politične morale ta, da ne dela politični voditelj danes te politike, drugega dne pa povsem nasprotno. Pristaši JNS, ki kaj dajo na jugoslovansko ideologijo in unitaristični program JNS, kratkoma razumeti ne morejo, kako je mogoče, da generalni tajnik JNS, torej prvi ideolog in oznanjevalec »jugoslovenstva« v stranki, radi nekaj kandidat, preko noči postane iz unitarista federalist. Vsakdo drugi v JNS, pravijo ti pristaši, bi lahko to storil, samo dr. Kramer ne. Če so člani banovinskega odbora JNS v Ljubljani prišli do sklepa, da je politično pametno iti na dr. Mačkovo listo, bi moral dr. Kramer prepustiti izvedbo tega sklepa komurkoli drugemu. Pravijo, da bi dr. Kramer s tem napravil možgato gesto in da bi s tem rešil vsaj program in ideologijo JNS. Med pristaši JNS niso namreč samo ljudje, ki se love za mandati, in niso samo strankini funkcionarji, ki so povezani z dr. Kramerjem, marveč je tudi še nekaj pristašev med Sokoli, učitelstvom, uradništvom ter med akademskim starešinstvom in mladino, ki jim je oseba stranska stvar in katerim plava pred očmi le program in ideologija. Takí skoki — pravijo oni — kakor je skok g. dr. Kramera, morajo pognati zadnjega človeka v obup nad moralo političnega življenja, kajti kar je dovoljeno g. dr. Kramerju, to lahko stori sleherni človek. Splošna neznačajnost v politiki je dvignjena na ščit.

Na drugi strani je stališče g. dr. Kramera, ki je nastalo v zvezi z dr. Mačkovo listo, silno važno tudi za vodstvo in za pristaše Slovenske združene opozicije, ki so sedaj po odločitvi v Zagrebu primorani, kandidirati na skupni listi z JNS. Tudi ti hočejo vedeti, pri čem so. Vprašujejo: Ali je bil dr. Kramer iskren, ko je v Zagrebu pristal na sporazum in na federalizem, ali je iskren v Ljubljani, ko v »Jutru« piše, da je ostal pri dosedanjem programu JNS. V zadnjem primeru se jim zdi nemogoče, da bi bil, g. dr. Kramer na podlagi dosedanje ideologije JNS istočasno generalni tajnik JNS in istočasno tudi vodja vseh naprednih Slovencev, za kar ga je pred nekaj dnevi že razglasil »Slovenski Narod«. SZO ima interes tudi vedeti, ali bo g. dr. Kramer po volitvah še ostal z nji-

Proslava pohoda na Rim

VELIK MUSSOLINIJEV GOVOR — »CORRIERE DELLA SERA« O ZGODOVINSKEM POMENU FAŠISTIČNE REVOLUCIJE

RIM, 29. oktobra. Ob priliki včerajšnje proslave 16. obletnice fašističnega pohoda na Rim je imel Mussolini z balkona palače Venezia v Rimu nagovor na ogromne zbrane množice, v katerem je med drugim dejal: »Mednarodno politično obzorje se vedno bolj jasni in postaja vedno več obetajoče. Toda mi fašisti korakamo dalje po začetni poti ne glede na to obzorje in bi v vsakem primeru korakali dalje z enako nevklonljivo energijo, kakor smo meseca oktobra l. 1922. proti Rimu.

RIM, 29. oktobra. Proslavi 16. obletnice fašističnega pohoda na Rim so posvetili vsi listi veliko pozornost. »Corriere della Sera« piše med drugim, da je postal Mussolini prvi vodja tiste revolucije, ki je izvršila v svojih naslednjih takolozogromen vpliv na mednarodno politiko in postala činitelj nove zgodovine 20. stoletja. Osvojitve imperija je dala poli-

tiki moči fašistične Italije vidno podobo. Leto 16. (po pohodu na Rim) je postalo odločilno zlasti za os Rim-Berlin in za protikomunistično zvezo Italije, Nemčije in Japonske. Nasprotno pa je pomenilo križev pot za »velike demokracije«. Italija je stopila popolnoma v aktivno svetovno politiko in je koalicijski konservativnih držav napovedala odkriti boj. Evropa Versailles in sankcij je dobila svoj prvi smrtni udarec s priključitvijo Avstrije k Nemčiji, pri čemer je pokazala Italija svoje modro zadržanje. Priključitev Avstrije je evropski položaj razčistila, ker je postavila vse vlade pred veliko realnost: obnovo nemške moči in edinstvo nemškega naroda. Železni obroč, ki so ga hoteli skovati v srednji Evropi proti Nemčiji in na Sredozemlju proti Italiji, je bil bolj krhek kakor steklo. Pogumno in s popolnim zaupanjem stopa Italija v 17. leto fašizma.

Pakt Nemčije in Francije

FRANÇOIS-PONCET JE BAJE PRINESEL V PARIZ NAČRT POGODBE O VEČNEM PRIJATELJSTVU MED NEMČIJO IN FRANCIJO.

PARIZ, 29. oktobra. Včeraj je prispel iz Berlina v Pariz novi francoski poslanik v Rimu François-Poncet. Kakor se zatrjuje, je prinesel s seboj načrt pogodbe o večnem prijateljstvu med Nemčijo in Francijo. Vsebina načrta še ni znana, zatrjuje se le to, da jo bo moral podpisati tudi prezident Lebrun in da je mnogo bolj jasna, kakor je bila izjava, ki sta jo

v Monakovem podpisala Hitler in Chamberlain glede prijateljstva med Nemčijo in Anglijo. Tudi agencija Radio poroča iz Londona, da so bili tam obveščeni, da bo v kratkem podpisana med Francijo in Nemčijo izjava o večnem prijateljstvu, ki bo približno enaka, kakor je bila monakovska angleško-nemška izjava.

Marseille v morju plamenov

STRAHOVITA POŽARNA KATASTROFA V NAJVEČJEM FRANCOSEM POMORSKEM PRISTANIŠKEM MESTU

MARSEILLE, 29. oktobra. Včeraj ob 14. uri je nastal v veliki trgovski hiši »Nova galerija« v Marseilleu požar, ki se je z ogromno naglico razširil in uničil vse ogromno poslopje. S te palače se je ogenj razširil tudi na sosedni hotel »Neilles«, dalje hotel »Astoria«, banko »Societe Generale« in letalski urad družbe »Air France«. Na ta način je bil v plamenih ves blok teh in sosednih palač. Takoj mobilizirani gasilci so bili zaradi ogromnega obsega požara in viharja brez moči. Ogenj, ki je trajal vso noč in še ni pogasjen, je zahteval tudi človeške žrtve. Zatrjuje se, da je samo v trgovini »Nova galerija« zgorelo 20 prodajal. Človeške žrtve pa so tudi v drugih zgradbah. Požar je zajel več sto kvadratnih metrov zgradb v samem središču vele mesta. Gasilci se morajo omejevali le na reševanje ljudi, izpraznjevanje in varovanje sosednjih blokov. Materialna škoda je tako ogromna, da se trenutno sploh ne da preceniti. Ves Marseille je zaradi te katastrofe vso noč in ves dan na nogah. Kongres radikalne stranke je bil prekinjen do danes popoldne. Daladier daje sam navodila za gašenje.

MARSEILLE, 29. oktobra. V zvezi s požarom v Marseilleu v tujem tisku razširjene vesti, da so ogenj podtaknili komunisti v protest proti protikomunističnemu nastopu Daladiera, so neresnične, kar je preiskava nedvomno dognala. V ma-

mi skupaj, ali pa bo tudi potem zopet preskočil ne ve se kam. Čeprav je stališče bloka sporazuma nedvomno jasno, vendarle agitirajo emisariji dr. Kramera že sedaj s tem, da bo JNS igrala pri reševanju hrvatskega vprašanja veliko vlogo ter da bo vprav dr. Kramer tisti, ki bo spravil dr. Mačka na pravo pot.

V popolni nejasnosti in neizvestnosti, ki je zavladala v Sloveniji zaradi političnega slepomišljenja in neresničnega poročevanja, so čimdalje gostejši glasovi, da g. dr. Kramerju nihče več ne more zaupati. Jugoslovanski nacionalisti v JNS pravijo, da so primorani, iskati si pribežališče drugod. Pristaši JNS, ki so iskreno za sporazum Bloka opozicije, pa so se dejansko že pridružili Slovenski združeni opoziciji. Nekaj jih je tudi, ki pravijo, da je sedaj nastopil čas, da se slovenska JNS vrne v svojo matice — bivšo SDS. Čimdalje bolj prihaja gren-

gazin »Nova galerija« pogrešajo le 10 prodajal in obstoja bojazen, da so zgorele.

Pred sestankom Chamberlain-Hitler

LONDON, 29. oktobra. Zbliževanje med Anglijo in Italijo napreduje ugodno in doslej še ni trčilo na večje ovire. Prav tako napreduje zbliževanje med Anglijo in Nemčijo. Priprave za novi sestanek Chamberlaina in Hitlerja so že v polnem teku in bodo v kratkem dovršene. Inicijativa za ta sestanek je dal zopet Chamberlain. Na sestanku se bodo razpravljala vsa odprta evropska in svetovna vprašanja. Potrjujejo se tudi vesti, da bo angleško-italijanski sporazum res uveljavljen že 15. novembra.

VIHAR NAVDUŠENJA V TOKIU.

TOKIO, 29. oktobra. Reuter: Ves teden bodo v japonskem glavnem mestu manifestacije zaradi zmage pred Hankovom. Včeraj se je japonski cesar tudi prvič, odkar je zasedel prestol, pojavil med množico.

TOKIO, 29. oktobra. Reuter: Makjeto Arita je imenovan za novega japonskega ministra. General Ugaki, ki je bil minister vojske, je odstopil in je njegov resor prevzel sam predsednik vlade, princ Konoje.

ko spoznanje resnice, da JNS v Sloveniji nima več raison d'être. Že občinske volitve l. 1936. so pokazale, da je bilo med vsemi slovenskimi občinami le nekaj takih, kjer so mogli iti napredni ljudje v boj pod firmo JNS. Že takrat je slovensko ljudstvo nedvoumno pokazalo, da te stranke pri nas nihče več ne mara. Sedaj je g. dr. Kramer kot ustanovitelj JNS prevzel še nalogo, da bo njen likvidator. Paralelne kandidature dr. Kramerevih prijateljev na dr. Mačkovi listi tega procesa ne morejo preprečiti. V neprecenljivem narodnem in naprednem interesu bi bilo, da bi nekdo po tolikih svojih političnih katastrofah, ki jih je povzročil, likvidiral samega sebe. Šele potem bo lahko nastopil začetek izboljšanja in normaliziranja političnih razmer v Sloveniji sploh.

Adolf Ribnikar.

Volivno gibanje

Državni odbor za volitve bo danes končal seznám volišč in predsednikov volivnih komisij, ki ga bo takoj objavil v »Službenih novinah«.

Kandidature Hrvatov v Sloveniji. Kakor smo posneli včeraj iz »Obzora«, namerava g. dr. Maček postaviti tudi za sedanje volitve v Sloveniji nekaj hrvatskih kandidatov, zlasti za Dolenjo Lendavo se že napoveduje preloški odvetnik g. dr. Matija Slaviček. Proti tej nameri moramo Slovenci odločno protestirati in poudariti enkrat za vselej, da Slovenija ni in noče biti nikomur politična kolonija. Kakor spoštujemo mi hrvatsko individualnost in nam še na pamet ne pade, da bi vsiljevali Hrvatom Slovence kot njihove poslance in politične zastopnike, tako zahtevamo tudi od Hrvatov, da spoštujejo našo individualnost in našo narodno voljo! Tako postavljanje Hrvatov za kandidate v Sloveniji ni v skladu z duhom načel sporazuma, ki je vodilno geslo Bloka narodnega sporazuma. Mogli bi nasprotno potrditi trditve, »Samouprave«, da streme Hrvati po hegemoniji nad Slovenci.

Dr. Korošec kandidat tudi v Mariboru. Kakor smo izvedeli, je bila danes ob 9. zjutraj pri »Zamorcu« konferenca JRZ, na katero je povabil g. Žebot kot predsednik organizacije za Maribor, levi breg, tudi vse predsednike, podpredsednike, tajnike in blagajnike v okraju. Brez debate se je glasovalo o kandidatih za Maribor, levi breg, z listki in je bil dosežen naslednji rezultat: za kandidata se naprosita notranji minister dr. Korošec in župan iz Sv. Ane g. Špindler. Če bi g. dr. Korošec sprejel kandidature, bo postavljena lista g. Špindler—g. Žebot. Pri glasovanju je g. Špindler dobil 77 glasov, g. Žebot pa 72. Dr. Leskovar je dobil pri glasovanju 6 glasov. Za namestnika so določeni župan od sv. Antona g. Poljanec, ki je bil soglasno postavljen za Špindlerjevega namestnika, Žebotov namestnik pa bo g. Wurzinger, ki je pri glasovanju dobil 53 glasov, dočim jih je dobil g. dr. Veble 18 glasov. Na konferenci nista bila navzoča gg. dr. Leskovar in Marko Krajnc.

Zanimivejše kandidature po državi. Kandidirali bodo za JNS: Pera Živković v Kotorvarosu, B. Jevtić v Požarevcu, Jovo Banjanin v Jajcu in v Plevlju. Za JRZ: Minister železnice dr. Spaho in minister za pošto dr. Kaludjerčić, oba v Sarajevu. Minister Nikola Novaković v Kninu, min. za tele-sno vzgojo Maštrović v Makarski, finančni minister Letica v Glini, min. za trgovino inž. Nikola Kabalin v Zagrebu, prosv. min. Magarašević v Rumi, min. za zgradbe Slošević v Prokuplju. V okolici Sarajeva bo kandidiral za JRZ tajnik TOI dr. Savo Besarović. Za »Borbaše« bodo kandidirali: min. Sv. Hodžera, v Odžancih, dr. Milan Metikoš v Glini, in dr. Oskar Targaglia v Splitu.

JNS v Zetski banovini prestopila v JRZ. Včeraj je bila konferenca banovinskega odbora JNS za Zetsko banovino, na kateri je bilo radi sporazuma z dr. Mačkovo listo soglasno sklenjeno, da prestopi JNS v Zetski banovini z vsemi svojimi organizacijami v JRZ. Predsednik organizacije Gavro Milošević, odvetnik in bivši poslanec, je sporočil ta sklep banu g. Ivaniševiću.

Petar Zec, senator, je včeraj pismeno obvestil predsedništvo JNS o svojem izstopu iz stranke.

RAZPUST OBOROŽENIH ORGANIZACIJ NA SLOVAŠKEM.

BRATISLAVA, 29. oktobra. Slovaška vlada je razpustila in razorožila vse zasebne organizacije, ki so se bile v zadnjih mesecih oborožile in ustvarile posebno zasebno milico. Ta odredba velja tudi za Sokola, Orla in Zidovsko branbo.

VREMENSKA NAPOVED.

Še vedno večinoma oblačno, megleno, deloma in mestoma dež. Polagoma zboljšanje vremena.

BORZA. Curiah, 29. oktobra. Devize: Beograd 10, Pariz 11.74, London 20.99, Newyork 440.50, Milano 23.175, Berlin 176.50, Praga 15.15.

Zanimivo prerekanje v francoskem političnem javnem življenju

V francoskem javnem mnenju kaj hitro mineva veselje nad tem, da je bil na monakovski konferenci rešen mir. Del francoskih publicistov, med njimi posebno Pertinax v »l'Europe Nouvelle«, se trudi dokazati, da pada krivda za posledice monakovskih posvetov, ki so vzeli Čehoslovaki tako znaten del njegove ozemlja, na francosko zunanjo politiko, ki ni vodila močne, zavezniške dolžnosti med Francijo in Čehoslovaki izkoriščajoče politike. Tu ne gre za izoblikovanje zgodovine ali kaj podobnega, temveč za stvari, ki so stalno žive in za nadaljnji razvoj mednarodne politike zelo poučne. Čeprav je angleška vlada postopala po Pertinaxovem mnenju zelo previdno, je prišlo do zapustitve Čehoslovaške edino in šele potem, ko je francoski ministrski predsednik Daladier telefoniral 13. septembra Chamberlainu, da bi bila izguba Čehoslovaške manjše zlo kakor vojna. Od tega trenutka naprej je v angleški politiki, ki je čakala na to, kako se bo odločila francoska vlada, obvezana proti Čehoslovaki, začela prevladovati na odločilnih britanskih političnih mestih tista tendenca, ki je stremela za tem, da bi Anglija prepustila Nemčiji prosto roko v Srednji Evropi.

Pertinax se v svojih nadaljnjih člankih zelo ostro obrača proti vestem, ki so se po Berchtesgadu, Godesbergu in Monakovem širile po svetu, trdeč, da je bil strah vrhovnega poveljnika francoske vojske generala Gamelina, da bi se utegnila vojna izteči neugodno za Francijo, oldočilnega pomena za preokret v Daladierjevi in Bonnetovi politiki. Gamelin je baje podvomil o sili francoske armade in s tem povzročil preobrat v francoski politiki.

Pertinax, čigar stiki z generalnim štabom so neposredni in ki izraža vedno mnenje francoskega generalnega štaba, izjavlja, da ni nikoli in v nobenem trenutku francoski generalni štab dvomil o tem, da bi francoska armada ne bila na višini svojega poslanstva.

Da je bila francoska armada pripravljena, boriti se in zmagati, o tem je pričeval general Gamelin Daladierja in Bonnetu neprestano. V ministrstvu narodne obrambe, čigar glava je vprav Daladier, je proglasil Gamelin Daladierju v prisotnosti generalov Georgesja in Billota kot prič, da popolnoma zaupa v silo francoske vojske in izrazil prepričanje, da bi Nemčija ne mogla zmagati v kratki vojni, medtem ko je Francija pripravljena na dolgo in zmagovalno vojno.

Pertinax dodaja, da je imel Gamelin prav, ko se je skliceval na kvaliteto francoske armade, kajti le-ta je v zadnjih časih močno napredovala, čeprav je ponekod industrijska produkcija zaostala. Pertinax ugotavlja, da ima Francija najboljšo napadalno orožje. Če so bile v letalstvu odkrite neke napake, so bile deloma že popravljene in Dornierjevi bombarderji se celo lahko merijo z najboljšimi letali drugih armad. Nadalje govori Pertinax o sili Maginotove linije, proti kateri so nemške utrdbe na Renu šele nove, napravljene na hitro iz betona, ki še ni dosegel popolne trdnosti in ne bi mogel tako uspešno kljubovati. Dalje je gotovo, da so se mogli vojaški pridejenci Nemčije in Italije v Parizu prepričati o moči francoske vojske in v tem smislu informirati svoji vladi. General Gamelin je dobro vedel, da se Nemčiji noče vojne. Pa tudi vohunski oddelek generalnega štaba še ni nikoli deloval tako dovršeno kakor to pot. In ta oddelek je ugotovil, da si nemški generalni štab ne želi vojne proti Čehoslovaki. In vendar, čeprav je Daladier vse to vedel, se je odločil drugače. Pertinax izraža domnevo, če nista mogoče Daladier in Bonnet pristala na načrte, ki jih je dal v Berlinu maršal Göring francoskemu generalu in komandantu letalstva Vuilleminu ob njegovem tamošnjem obisku. Res zanimiva ugotovitev, ki zelo pojasnjuje, kako se je francoska vlada zavedala zrahljane notranjopolitične situacije v Franciji in kako se je bala vojne.

Predvolivno razpoloženje v prestolnici

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA.

Z 11. oktobrom so se formalno zaprla vrata naše narodne skupščine. Poslanci, ki jih ukaz o razpuščenju parlamenta ni ravno presenetil; saj so šteli še ure in dneve svojega narodnega očetovstva, so še par dni pospravljali svoje predale in zažigali nepotrebne papirje, ki so se v obliki prošenj gromadili v kupe, in se nato razbežali v svoje volivne sreže, da tam sredi svojih bivših volivnih ovčic točneje otipljejo puls naroda. Kar jih je bilo nesigurnih, so šli še popreje pritiskati kljuko na višja mesta, da bi si tam zagotovili svoje »vezanje«.

Že dva tedna živimo v predvolivnem razpoloženju. Že dva tedna delajo skoraj noč in dan v prestolnici volivne pisarne in Beograd ne more iz večnih političnih sestankov, sej in konferenc, na katerih bivši, sedanji in bodoči politiki ukrepajo, snujejo in rešujejo o vseh brezbrojnih večjih in manjših političnih vprašanjih, ki jih je treba nujno in hitro rešiti. Da, hitro! Saj je 11. december tako rekoč pred vratmi in je treba v tem času postaviti povsod kandidatne liste, zbrati posebni material in predvsem: obiti celo državo in v vseh večjih mestih prirediti velike politične shode, iz katerih mora ljudstvo oditi trdno odločeno za ali proti.

Tudi državna volivna pisarna, če moramo tako imenovati osebo, ki ga ima na razpolago glavni državni odbor za volitve, ima polne roke dela. Treba je

sestavljati formularje s potrebnimi pojasnili, sestavljati volivni material za sam dan volitev in to za vso državo, za vse kandidate na vseh državnih listah. Tudi temu volivnemu odboru je 11. december enako blizu.

Beograjska čaršija sledi vsem tem volivnim pripravam s tisto pokroviteljsko pozornostjo kot se njej spodobi. Z rahlo, toda prirojeno ironijo spremlja nadčloveške napore tisočernih kandidatov za kandidate in sprejema vase vsak dan na stotine teh podeželskih političnih lovcev, ki prihajajo moledovat in pristavljati svoje lončke k ognju.

Blok narodnega sporazuma, ki se je s priključitvijo JNS, Topalovićevih »komorašev«, Davidovićevih disidentov okrog bivšega skupščinskega predsednika dr. Ivana Ribarja, bivših malih parlamentarnih klubov, grup in grupic, tvoril v pravi konglomerat in liči na pisani pirotski čilim, je postavil v prestolnici več svojih volivnih pisarn. V glavnem funkcionira šest takih pisarn: Davidovićeva, zemljoradniška Joce Jovanovića-Pižona, staroradikalska, jeenesarska, Topalovićeva in Ribarjeva. Stari zemljoradnik, večni pripornik na poslovnik v parlamentu Voja Lazić se je s svojo stranko pomiril in našel zavetišče v volivni pisarni šefa Jovanovića. Še nekdo je našel za te volitve svojo posebno pisarno, to je dr. Dragoljub Jovanović »Barcelonac«, ki so ga zaradi le-

takov spravili v preiskovalni zapor. Ali bo njegova skupina postavila na Mačkovi listi svoje kandidate se za sedaj še ne ve.

Tu se zatrdno veruje, da bo nastopil Dimitrije Ljotić, ali kakor mu tu pravijo Mita Smederevac, s svojo listo. Zboraši namreč zatrdno upajo, da bodo to listo podprli vsi oni nezadovoljneži, ki so iz JNS izstopili, in ki so ta korak napravili iz svojega neomajnega jugoslovanskega unitarističnega prepričanja in ki vidijo v priključitvi JNS na Mačkovo listo neodpušljiv greh. Na ta način bi Ljotičevci bili v stanju, da postavijo svoje kandidate tudi v onih okrajih, kjer bi jim bilo to prej nemogoče.

Vse prinese čas in z njim pride tudi dan volitev, strah in up tisočernih kandidatov. B. V.

Novice

29. oktober 1918

Maribor, 29. oktobra.

Pred dvajsetimi leti na današnji dan smo se Slovenci osvobodili več kot tisočletnega suženjstva ter začeli samostojno državno-politično življenje. Izgleda, da bo šel ta najpomembnejši datum v slovenski zgodovini spričo volivnega meteža in strankarskih borb in osebnih intrig okoli podeljevanja poslanskih mandator, skoro neopažen mimo nas.

Čehi 28. oktobra ne proslavljajo letos kot državni praznik, ker so — ne po lastni krivdi! — izgubili že del koncem oktobra 1918. pridobljene svobode. Slovaki in Rusini stoje za enkrat še sredi najljutnejše borbe, da rešijo od pridobitev, doseženih pred dvajsetimi leti, vsaj večji del. Slovenci smo enake usode, kakor danes Čehi in Slovaki, bili deležni neposredno po prevratu, ko smo na podlagi mednarodnih pogodb, sklenjenih po diktatu veselih, morali pustiti 1/4 svojega naroda izven mej nove, svobodne države. To, kar je ostalo, imamo danes neokrnjeno.

Dan 29. oktober mora biti v sedanji dobi za male narode tako usodnih sprememb v Evropi, ki se gode po še ostrej-

ših diktatih kakor pred 20. leti, ko so bile tisočletne protislovanske sile pritisnjene ob tla, dočim so danes spet močnejše kot kdaj koli, Slovence opomin, da končno zberemo vse narodne sile v složno enoto, pripravljeno braniti skupno s Hrvati in Srbi svojo pred 20 leti pridobljeno svobodo z vsemi sredstvi proti vsakomur.

Ne pogrešamo danes praznih slavošpevov na dogodke pred dvajsetimi leti, želeli bi pa videti končno složno delo vseh Slovencev za utrditev tedaj priborjene svobode. To delo pa je istovetno z delom za malega slovanskega človeka, kmeta, delavca in kajžarja ter malega obrtnika in uradnika, ki bodo šele tedaj znali ceniti svobodo in se vsi čutili prave Slovence — da je danes prav tu ob severni meji v tem pogledu položaj nezadovoljiv, vemo vsi! —, če je bodo končno že mogli uživati vsi brez izjeme v polni meri in v življenjskem blagostanju, ne pa okrnjeno in v pomanjkanju.

K takemu delu tira spomin na 29. oktober 1918 po dvajsetih letih vsakega zavednega Slovenca. kv.

20 let svobodnega Jadrana

Minevata dve desetletji, odkar je Jadran spet naš, odkar naše morje spet svobodno diha. Dvajset let se že pne pod svobodnim soncem v nedoglednost, neskončno in modro kakor nebo nad njim, in nosi naše brodovje: Kdo bi mogel doumeti in spoznati vse dogodke, ki so se zgodili na njem in zaradi njega, odkar so v sivi, mračni davnini zaplule po njem prve preproste ladje naših prednikov. Silni možje in žene so prišli nekoč iz daljnih globin kontinenta na njegove obale, na konec sveta, ki so ga dotlej poznali. Kajti morje odpira pogled v drug in drugačen svet kakor je celinski, morje ustvarja drugačnega človeka kakor je kontinentalac, morje ne odpira samo poti v nove, tuje svetove na širni zemlji, temveč prebuja in oživlja tudi v človeku svetove, ki jih ni poznal, dokler ni poznal morja, njegove skrivnosti, njegova življenja. Spoznati morje, spoznati ga v njegovih tisočernih podobah, pomeni postati moder, miren, zrel. V sožitju z morjem se oblikuje in preoblikuje človek prav tako kakor v sožitju z ljudmi; ljudje, ki so preživeli svoje življenje ob njem in na njem, so najharmoničnejše osebnosti, ki jih v življenju lahko srečamo: postava ribiča in po-

morca je ena najsimpatičnejših človeških postav v življenju.

Neizmeren je vpliv morja na narodovo življenje. Na njegovo duševno, kulturno, gospodarsko, socialno življenje. In najmočnejša zaslomba je narodu morje: narod, ki je povezal svojo usodo in svoje življenje z morjem, je močan, neuničljiv, večni, kakor je večno morje, simbol človeka in življenja: vedno se spreminjajoče, nestalno, nikoli samo sebi enako, — a vendar vedno isto, vedno enako, nespremenljivo... Kakor življenje in človek v njem in kakor občestvo živče ob njem: naj doživlja karkoli in naj ga usoda obrača kakor koli — ono ostane, kakor ostaja njegovo morje.

Dvajset let že živi svobodni narod s svojim svobodnim morjem. Narod, ki se mora zavedati, da je njegova usoda in njegova nerazdružno povezana z njim. Se več: da je na njem naša bodočnost in prospeh naše države. Zato moramo vcepiti ljubezen do njega in razumevanje zanj zlasti tistim, ki jim ni dano, stalno živeti z njim: naši mladini, ki si bo nekoč sama oblikovala svoje življenje in svojo bodočnost, gmotno in duhovno.

Sokolstvo in slovanska misel

Teža današnjih razmer je posegla tudi po sokolstvu. Na Čehoslovaskem je izgubil Sokol nad 500 svojih edinic z imetjem vred. Pojavilo se je mnogo predlogov za reorganizacijo sokolskega dela, in češki sokoli so začeli obravnavati tudi vprašanje sokolskega odnosa do Slovanstva. Slovanstvo je žalostno razočaralo! Prav nič ni čudno, če so se pojavili trpki glasovi, da naj sokolstvo sploh črta slovansko delo iz svojega programa. Pri »Čsl. obci sokolské« deluje Slovanski odbor. Čemu vse to, če se pri prvem velikem udaru slovansko sokolstvo ni strnilo v močan obrambni val, kakor si je to predstavljala Miroslav Tyrš in na čemer je tako neutrudno delal dr. Schejner?

Vendar slovanskega poslanstva Sokola ni mogoče kar tako likvidirati. Odzvalo se je vendar jugoslovansko sokolstvo z izjavo v duhu slovanskega bratstva in poudarilo, da je prav danes treba delati na slovanski slogi in vzajemnosti. Bolgarski Junaki so se prostovoljno javljali k obrambi Čehoslovaške, in tudi poljski Sokoli so izrazili svoje obžalovanje nad dogodki. Treba je delati naprej! Toda delati brez romantično pobarvane slovanske misli in nestvarnega upanja, ki se bo uresničilo neke v daljni megleni bodočnosti. Delati je treba stvarno na utrjevanju stikov med slovanskimi narodi in državami, zasledovati razmere v slovanskem svetu in črpati iz njih nauke za lastno delo. Čas vse izpreminja — tudi čase! In sokolstvo mora biti tudi tu na straži!

»Izdreti jih moramo — šest zgoraj in sedem spodaj!«
»Skupaj trinajst zob! Prosim vas, izderite vendar še enega — sem namreč praznoveren!«

Ne pozabi naročnine!

Kako neumno je pričakovati, da bodo filozofi živeli po svojih naukih! Ali more živeti človek od besed? — (Bernhard Shaw.)

Boj proti jetiki v Celju

V čakalnici Protituberkuloznega dispanzerja v Zdravstvenem domu posedajo starci, matere, dekleta, otroci... Iz mesta in okolice, pa tja do Gornjega grada, Laškega, Šmarja pri Jelšah, Brežic, Konjic. Pripovedujejo si usodo svojih sorodnikov in sovaščanov, ki so legli in jih je pobrala jetika. Iz pripovedovanja drugih skušajo določiti svoje stanje. Potem od 8. do 10. drug za drugim prihajajo iz zdravniških sobe, večina z veselimi obrazi: samo prehlad, vnetje... Nekaj pa jih še postaja po hodniku. Kaj bo z njimi? V bolnico, v zdravilišče?

Zanimivo je, da prihajajo na pregled tudi kmetje iz hribov, celo iz Logarske doline, kamor še ni prodrla industrializacija. Večinoma so to dninarji in hlapci in pri nekaterih je bila ugotovljena že naravna stopnja jetike. Večina pregledov in obolenj pa se regrutira iz vrst sezonskih delavcev, krojačev in čevljarjev, ki se ves dan in še v noč sklanjajo v zatohlih luknjah nad cenanim blagom, ki je stkano iz starih cunj, in nad zaprašenimi čevlji. Največ bolnikov naleze tuberkulozo doma (lani 55,98%), kjer živi v pretesnih, morda vlažnih in kletnih sobah brez posteljnine po pet, šest in še več ljudi različne starosti. Lani je obolelo 23,52% jetičnih radi stalnega stika z bol-

niki v službi, 20,50% pa zgolj radi nehi-gieničnega stanovanja. Če zdravnik do-žene tuberkulozo, pošlje takoj dispanzer-sko sestro na stanovanje obolelega, da si ogleda razmere in svetuje potrebno. Več-krat pokliče zdravnik k sebi vso družino in sostanovalce, da dožene in prepreči razširjanje jetike.

Od ustanovitve dispanzerja leta 1923. do prihoda vodje dispanzerja g. dr. Iviča je bilo delo zelo ozko. Leta 1933. pa je dobil dispanzer rentgenski aparat in or-dinira vsak dan, h g. dr. Iviču pa pošilja-jo svoje klijente bolniške blagajne in zdravniki iz daljne okolice. Vodja dispanzerja je odbornik Protituberkulozne lige v Celju in Zveze v Ljubljani ter je v stalnih stikih z vsemi dispanzerji in bol-nišnicami v okraju.

Problem jetike je tesno povezan s so-cialnimi prilikami ljudstva, z njegovo pre-hrano, stanovanjem, delom, počitkom. Tu je jedro vprašanja, vendar pa ne smemo zanemariti pomoči tistim, ki so že obo-leti. Zato je živa potreba Celja oddelek za tuberkulozne v splošni bolnišnici, re-šitev stanovanjskega vprašanja v Celju z dograditvijo delavskih hišic in inten-zivnejše delo za socialno skrbstvo poseb-no proti zimi.

Maribor

Autobusne zveze s podeželjem

Ze drugič je prinesel Vaš cenjeni list dopis iz vrst »potnikov«, ki izražajo željo, da naj prevzame mestni avto-busni promet v Mariboru vse podežel-ske proge.

Kot na stvari zainteresirano podje-tje Vas prosimo, da slišite tudi naš glas.

Da je dobra prometna zveza pode-želja z Mariborom nujno potrebna so čutili odločujoči faktorji naše družbe že pred vojno. Zaman so se trudili že leta 1912., da bi mestna občina mariborska vzpostavila avtopromet s Sv. Lenartom in Mariborom. Ta pred-log se je na zborovanjih pri Sv. Le-nartu gladko odklonil kot nerentabi-len. Ko so nato interesenti pričeli po-skusni promet na tej progi, da bi do-kazali možnost in potrebo, je bil ta na zahtevo mestne občine brzojavno ustavljen, proti krivcem pa se je uved-lo kazensko postopanje.

Po preobratu so se lotili spet isti faktorji tega problema in se jim je posrečilo dobiti leta 1922 dovoljenje za promet. Od te dobe naprej, tedaj davno poprej, kakor je v Mariboru pričel avtopromet, vrši podpisana družba obrat na tej progi. Kakšne teh-nične in materialne borbe je morala prestat družba, posebno v prvih 10 letih njenega obrata, si lahko pred-stavi samo oni, ki ve, kaj pomeni vpeljati v kraj, kjer večina prebival-stva sploh ni čutila potrebe kakega prometa. Zrevolucionirati je bilo tre-ba v konservativnem občinstvu vse te stare navade in jih privaditi na novo od konjerejcev sprva jako osovraženo prometno sredstvo. Šestnajstletno de-lo združeno z ogromnimi denarnimi žrtvami je napravilo avtopromet kot prometno potrebo tuk. prebivalstva. Brezdvomno je, da morajo biti vozni

redi urejeni tako, da se ravna po po-trebah potnikov iz dežele v mesto, ker samo tako lahko zmagujejo nesoraz-merno visoke izdatke. V tem pogledu so se potrudila vsa podeželska po-djetja. Podpisana avtodružba vozi na progi Sv. Trojica—Maribor dnevno v vsaki smeri 3 krat. Tvrška Lininger na isti progi iz Radence enkrat, tako da imata kraja Sv. Trojica in Sv. Le-nart 4 kratno dnevno zvezo z Mari-borom. Prvi avtobus pride v Maribor že ob 8. uri, zadnji odhaja ob delav-nikih ob 18.15, ob nedeljah in praz-nikih šele ob 21. uri. Da se pril-a-godi tudi tarifa potrebam in plačila zmožnosti najširših plasti, je znižala podpisana družba ceno za karto po-vratnico na 20 km progi do Sv. Le-narta ob delavnikih na din 16.—, ob narta ob delavnikih na Din 16.—, ob nedeljah in praznikih na din 13.—. Naravno je, da se je s tem znižan-jem tarife izdatno dvignilo število potnikov, tako da je družba sklenila nabaviti na Češkem še nov avtobus, kakor hitro bodo to dopuščale raz-mere.

Z ozirom na veliko zanimanje, kate-ro kaže dopisnik za podvig ugodnejše zveze okolice z Mariborom, bi si ga dovolili opozoriti na žalostne promet-ne razmere, ki vladajo med Rušami, Limbušom in Mariborom. Za avtokon-cesijo na tej progi je prosil svoj čas avtoizvozeček Pohlin in Kuš. Njegovi prošnji se ni ugodilo z ozirom na sta-lišče mariborskega avtopodjetja. To podjetje je sicer nekaj časa obratova-lo na tej progi, obrat pa je ustavilo kot nerentabilen, ker bi moralo plače-vati višji cestni prispevek kot na kon-kurenčni progi železnice.

Lenarska avtoprometna družba.

Smrtna nesreča v Škofji vasi

Včeraj zvečer proti 7. uri je privozil iz Celja proti Mariboru s pohištvo-m naložen tovorni avto, ki je blizu Škof-je vasi podrl 45-letnega kmeta Po-teka Ernesta iz Vojnika. Poteko je radi težkih not. poškodb takoj umrl in zapušča 8 otrok, starih od 1 do 12 let.

o. Iz državne službe. Iz Maribora je premeščena v Radgono poštna uradnica Berta Toplič, iz Murske Sobote v Rogatec pa poštna uradnica Avrelja Škafarič. Za višjega svetnika pri prometni upravi v Zabukovici je imenovan inž. Franc Kenda, doslej pri rudniku v Velenju.

o. V Medmuriu je slinavka in parkljev-ka popustila, zato so na intervencijo obla-sti ukinjene vse odredbe glede pobiranja te bolezni.

o. Roparski napad v Zagorju. Posest-nica Jožefa Drnovškova v Zavinah pri Zagorju je imela zelo neljub nočni obisk. Trije s sajami namazani razbojnikji so vdrl v njeno hišo in zvezali spečega do-mačega sina Janeza. Vzeli so mu zlato verižico, zapestno uro in 50 dinarjev. Na-to so roparji napadli staro vdovo, ki jim je izročila 600 dinarjev gotovine in dve hranilni knjižici. Ubogo ženo so nato zve-zano peljali k sosedu, kjer je morala pro-siti za 1000 dinarjev, da bi jih dala ro-parjem. Takrat pa je sin pričel klicati na pomoč in roparji so pobegnili v noč.

o. Blisk in tresk na Notranjskem. Nad Notranjsko je divjala huda nevihta. Na mnogih krajih je strela napravila precej škode, več telefonskih zvez je bilo pre-kinjenih.

o. Vodovod v Cerkljah. V Cerkljah grade nov vodovod. Napeljava vodovoda je preračunana na 1.800.000 dinarjev.

o. Poškodbam podlegel. V Starih Slemenih pri Konjicah je brat s kolom zdro-bil lobanjo svojemu bratu Ludviku Žep-ku, ki je smrtnim poškodbam kmalu pod-legel.

c. Uredništvo opozarja, da nima nič skupnega z letakom, ki je bil tiskan v Zvezni tiskarni v Celju in so ga iz-dajatelji ponatisnili iz »Večernika« z dne 5. t. in. z naslovom »Grenke iz-kušnje sezonskega delavstva« in ga razširili po mestu v noči od četrtka na petek.

c. 20-letnico obstoja ČSR proslavijo v veliki dvorani Narodnega doma da-nes ob 745 Sokolska župa, Sokol-matica in Sokol I. v Celju. Proslava bo kratka, da bo udeležencem še mogoče priti na proslavo J. S. v »Metropol«.

c. Opozarjamo celjske naročnike »Večernika«, da je naročnina plačljiva za mesec dni vnaprej!

c. Avtobusi mesta Celje bodo vozili na obe pokopališči od nedelje do srede izpred kolodvora.

c. Podružnica Slovenskega društva v Celju bo poslala na občni zbor društva v Ljubljano, 6. novembra dele-gacijo, ki bo predlagala, da daje cen-

trala podružnice snov za predavanje in merda predavatelje ter da organi-zira skupne izlete na narodno ogro-ženo ozemlje ob meji.

c. Poslovalnica »Večernika« se na-haja v trgovini Leskovšek na Glavnem trgu. — Naročniki na Hribu Sv. Jo-žefa in v vsej okolici Celja dobiva-jo list po raznašalcu isto popoldne, ko izide.

c. Prireditve v Celju. Danes ob 8.30 v kinu »Metropol« kulturna filma in nagovor ob priliki 20-letnice jugosla-vije. Jutri ob 10. matineja. Jutri ob 16. uri koncert pevske in orkestralne grafike iz Ljubljane v Mali dvorani hotela Union. Orkester bo izvajal 7 velikih orkestralnih skladb.

c. Brata ubil. Umrl je v celjski bol-nišnici Zepek Ludvik, 32-letni kmet, ki ga je udaril brat s kolom po glavi in mu razbil lobanjo.

c. Nesreče in pretepi. Brata Alojza in Franca Inkreta, dninarja iz Ga-brovec pri Vojniku so v neki gostilni v Dramljah napadli pijani fantje z no-ži in koli ter ju težko poškodovali po glavah. — Delavec Senica Anton z Laškega se je vozil s tovornim avto-mobilom, ki je bil naložen z drvmi. Drva je pod viaduktom posnelo in so popadala na Senico ter mu ranila gla-vo. — Mazej Marija iz Gneča pri Mo-zirju je padla in se nevarno potolkla po čelu.

p. Požar je izbruhnil v tekstilni tovar-ni Žigon. Ko so Potrčevi, ki imajo pod tekstilno tovarno mizarstvo delavnico, začeli neko praskovanje in opazili kmalu nato še gost dim, ki je uhajal skozi okno, so vzbudili sostanovalce. Prispeli so ptuj-ski gasilci. Kljub maskam so nekateri omedlevali radi gostega dima. Pri škrop-ljenju se je udril strop. O postanku pož-a se širijo različna mnenja. Eni menijo, radi kratkega elektr. spoja na žici, ki je vodila med policami in omaricami, kjer je začelo najprej goreti, drugi pa pravijo, radi cigaretnega ogorka. Sreča je, da se ni požar razširil na muzej in na številna stanovanja, ki so v istem poslopu. G. Ži-gon ima škode 80.000 din in mizar Potrč 15.000 din.

p. Pastorek Zavec Franc je napadel z vilami svojega gospodarja Toplaka An-tona, pos. iz Sv. Lovrenca v Slov. gor. Z ročajem na vilah mu je zlomil roko.

n. Grški kralj Jurij je prispel na Brdo. Na postaji v Kranju ga je pričakoval Nj. Vis. knez namestnik Pavle.

n. Zagrebška Jugoštampa in »Novosti« prodani na dražbi. Na sreskem sodišču v Zagrebu je bila zanimiva dražba kon-kurzne mase Jugoštampe, h kateri spa-dajo listi »Novosti«, »Seljačke novosti«, »Sportske novosti« in »Ok«. Za dražbo sta se zanimala dva interesenta in je vse kupila Državna hipotekarna banka za 11.705.000 dinarjev. Državna hipotekarna banka bo podjetje prodala dalje.

Ob jubileju »črnih umetnikov

K NOCOJŠNJEMU KONCERTNEMU NASTOPU »GRAFIKE«.

Ta mesec poteka 70 let Zvezne orga-nizacije grafičnih delavcev Jugoslavije. Dolga doba stanovskega dela, pa tudi kulturnega udejstvovanja. Naši črni umetniki se zelo uspešno udeležujejo tudi na prosvetnem polju. Mariborska podružnica SGRJ goji v svojem prosvet-nem odseku, ki ga vodi g. Pavel Vokač s tajnikom g. Maksom Novšakom vse-stransko kulturno življenje. Tiho in sko-raj neopazno se naši »črni umetniki« kulturno izživljajo in dosežajo na tem polju zelo lepe uspehe. Posebno marljivo deluje mariborsko pevsko društvo »Gra-fika«, ki pod vodstvom pevovodje gosp. Živka goji našo lepo narodno in umetno pesem. 70-letnica stanovske organizaci-je je združena s proslavo 10 letnice ma-

riborske »Grafike«. Oboje pa bo dobilo viden povdarek v nocojšnjem večeru mariborskih grafičarjev, naših najožjih sotrudnikov. V veliki kazinski dvorani bo drevi ob 20. uri koncert, na katerem nastopijo mariborska in ljubljanska »Gra-fika« in salonski orkester »Grafike« iz Ljubljane. Večer bo posvečen dvema ju-bilejema, 70-letnici SGRJ, ki je v tej dol-gi dobi storila mnogo koristnega za svo-je članstvo, in 10-letnici mariborske »Grafike«, ki jo vodi predsednik g. Gu-stav Oblak. Mariborski »črni umetniki« v svoji skromnosti pričakujejo, da bo naša javnost podprla njihovo plemenito kulturno delo z lepim obiskom nocoj-šnjega koncerta, ki mu bo sledil prijeten družabni večer.

DANES

ob 20. uri v veliki Kazinski dvorani

KONCERT

GRAFIKOV

Nova šola v »Abesiniji«

OTROCI IZ MARIBORSKE »ABESINIJ« HODIJO V TEZENSKO ŠOLO — PRED REŠITVIJO PEREČEGA ŠOLSKEGA VPRAŠANJA

Tezenska ljudska šola že več let rešuje zelo pereč šolski problem. V to šolo ho-dijo otroci s Teznega, Razvanja in iz Spodnje Dobrave, tako zvane »Abesinije«. Zato je sedanje šolsko poslopje pretesno za toliko učencev in je že sedaj za 452 otrok premalo učilnic. Od tega števila pa je samo iz »Abesinije« 181 učencev. Te-zenski šolski odbor je pričel akcijo za gradnjo nove šole v Spodnji Dobravi, kjer je sedaj 190 šoloobveznih in 200 šo-loneobveznih otrok. Ti otroci bi morali obiskovati šolo v Razvanju. Ker pa je tja dalje kakor na Tezno, je banovina odre-dila prešolanje kraja Spodnja Dobrava iz šolskega okoliša Razvanje v tezenski šol-ski okoliš. Zato pa mora občina Hoče za vzdrževanje šole na Teznem prispevati določen znesek. Na sestanku prizadetih, t. j. tezenskega in razvanjskega šolskega odbora, hoče in pobreške občine, ki je bil 14. septembra na sreskem načelstvu.

so določili, da bo hočka občina plačevala tezenski šoli za otroke iz »Abesinije« let-no 10.000 dinarjev. Občina Hoče je skle-nila, da bo že spomladi pričela v »Abe-siniji« graditi novo šolo, ki bo najkasneje do 1. septembra 1940 dograjena. Občina ima namreč v Spodnji Dobravi svoje po-sestvo in so na situacijskem načrtu že vrisane nova šola, cerkev ter otroško igrišče. To bi bila najboljša rešitev tega perečega problema, ker bi v primeru pre-šolanja občina Pobrežje morala zgraditi sedem učilnic in bi se občina tako zadol-žila za milijon dinarjev. Seveda bi to na davkoplačevalce zelo slabo »plivalo, ko bi morali za tuje otroke plačevati tako ogromne vsote. Zato je upati, da bo hočka občina pokazala toliko dobre volje in na svojem posestvu v »Abesiniji« zgradila novo šolo, ki je z ozirom na vedno večji razvoj tega naselja nujno potrebna.

Kulturno življenje na Tezmem

Tezno, ki ima značaj mariborskega predmestja, se vidno razvija tako gospodarsko kakor tudi kulturno. Tamkajšnje kulturno življenje je tesno povezano s sokolstvom, ker je Tezno izrazil sokolski kraj. Zato si je Sokol želel v dolžnost, da vzgaja svoje članstvo tudi na prosvetnem polju. Ze več let zelo uspešno deluje dramatski odsek tezenskega Sokola, v katerem pa bo ustanovljen poseben kulturni odsek, ki bo izvršil vse priprave za Ljudsko univerzo na Tezmem. Z rednimi pestrimi recitacijsko-predavateljsko glasbenimi večeri bo ta odsek širil Tezenčanom duševno obzorje in nudil družabno zблиžanje posameznikov. Vse to je do sedaj vršil sokolski dramatski odsek, ki mu je duša in glavni delavec znani pisatelj g. Hinko Rebolj. Pod njegovim vodstvom je tezenska visoko kvalitetna gledališka družina vprizorila že nad 50 predstav, gostovali so že

na mnogih slovenskih diletanških odrih in večkrat z velikim uspehom tudi v mariborskem gledališču. Uspešnemu poletu sokolskih igralcev na Tezmem je dal režiser Rebolj poseben povdarek, saj je znan po svojih romanih, povestih in dramah. Naj samo omenim, da je g. Rebolj pred leti urejeval leposlovni »Zabavni list« v Ljubljani, napisal je roman »Kaplan Marije Magdalene«, povest »Zemlja« in roman »Greh in pokora gospe Alme«. Kot dramatik je napisal drami »Ko umira sreča«, »Eksperiment dr. Celestina«, sedaj pa piše moderno odrsko bajko »Milionir«. Poleg tega je g. Rebolj napisal še celo vrsto krajših odrskih del. Vse svoje pisateljske in odrske sposobnosti je g. Rebolj uporabil kot vodja tezenskega dramatskega odseka, ki se prav zato tako lepo razvija in ima vse kvalitete priznanega Sentjakobskega gledališča v Ljubljani.

—ig.

Proslava jadranskega dneva

Jadranska straža v Mariboru hoče tudi letos izpolniti svojo nalogo sedaj ob 20-letnici tega za naše zednjene pomembnega dne in priredi v proslavo jadranskega dne v soboto, 29. oktobra slavnostno sejo vseh združenih odborov Jadranske straže v Mariboru in lovski sobi hotela »Orel« ob 19. uri in istega dne v spodnji dvorani hotela »Orel«, **družabni večer** za vse svoje članstvo in za vse prijatelje in somišljenike. Začetek ob 18. uri. Vstop prost!

30. oktobra pa sledi slavnostna proslava jadranskega dne v veliki sokolski dvorani, na kateri sodelujejo vsi Podmladki JS s svojimi šolskimi zastavami, ob sodelovanju pevskega zborov itd.

Ob tej priliki bo razvitje dveh šolskih zastav Podmladka JS in sicer: zastave nižje nepopolne drž. real. gim., kateri kumuje gospa Angela dr. Juvanova, in zastave II. deške mešč. šole, kateri kumuje g. Stokova s Pobrežja, ob sodelovanju vseh združenih odborov JS v Mariboru. Na to se že sedaj opozarja naša narodna javnost s prošnjo, da s svojo prisotnostjo podpre težnje Jadranske straže in naše mladine, ki bo združena manifestirala na naši severni meji za svobodo našega Jadrana!

Dr. Pivkov nagrobni spomenik

Nepozabni veliki narodni borec in sokolski prvak dr. Ljudevit Pivko je dobil lep nagrobni spomenik. Sivobeli pohorski granit na črnem marmornatem podstavku ima vklesan napis po pokojnikovem rokopisu. Pod napisom je vklesan Sokol s povešenimi peruti, spodaj na levem vogalu pa je bronast simbol dobrovoljcev. Dr. Pivkov nagrobni spomenik je primeren spomin na velikega pokojnika in pravi okras pokopališča. Potrebno je, da se tudi sosednji spomeniki primerno uredijo.

Dvajsetletno delo Jugoslavije na socialno političnem področju

Sinoči je predaval na Ljudski univerzi a. Filip Uratnik, tajnik Delavske zbornice v Ljubljani, o zaščiti delavcev in nameščencev v Jugoslaviji. Širok obseg snovi izražen v naslovu, je g. predavatelj omejil na nekaj posameznih vprašanj našega socialnega skrbstva in govoril najprej o spremembah, ki se jim je morala prilagoditi naša industrija in obrt z nastankom novih meja naše države. Poudaril je napredek zlasti v plavžarski in tekstilni industriji, v drugih panogah pa vsaj nazadovali nismo. Prikazujoč razlike med današnjo in staro socialno zakonodajo (v stari Avstriji), je govoril o pomenu kolektivnih pogodb, zakonu o minimalnih mezdah in drugih socialnih uredbah in zakonih. Predavanje, ki pa ga je poslušalo le malo udeležencev, je govornik ilustriral z mnogimi zanimivimi podrobnostmi.

Zanimiva nezgoda otroka

Zasebnica Amalija Aranterjeva iz Studencev je na stražnico pripeljala 5letne-

ga Edvarda Benkiča iz Smetanove ulice, ki ga je našla v bližini železniške vodne črpalke v Dravi. Ves premočen deček je stražnikom pripovedoval, da ga je v Studence odpeljal neznani mladenič in ga pustil samega ob reki. Približal se mu je okoli 50letni možki, ki je malega dečka sunil s pešpoti v vodo. K sreči je reka na tem mestu zelo plitva, sicer bi otrok gotovo utonil. Policija je uvedla v tej zadevi zadevi preiskavo.

Vprašanje obrtne izpraševalne komisije nerešeno

V sredo zvečer je bila v prostorih Obrtnega združenja seja Slovenskega obrtnega društva, ki jo je vodil predsednik g. Ivan Sojč. Po počastitvi spomina pokojnega obrtnozadružnega nadzornika g. Ignaca Založnika so razpravljali o novem pravilniku za opravljanje pomožniških izpitov. Ker nova pravila določajo, da morata biti predsednik in podpredsednik izpitne komisije učitelja obrtno nadležne šole, so o tem vprašanju razmislili na obrtni seji, vendar pa ni prišlo do konkretnih zaključkov, ker obrtništvo ne odobrava novih pravil. Predsednik je poročal tudi o novem pravilniku o poslovnih knjižicah. Vsak obrtnik-mojster mora nabaviti za svoje uslužbenice posebne poselske knjižice. Ob zaključku se je odbor odobril več prošnji za priustitev k mojstrskim izpitom.

m. Za mag. pharm. sta na zagrebški univerzi diplomirali Pija Minafik, hčerka tukajšnjega lekarnarja, in Herta Polc iz Krčevine.

m. Hilmen. Jutri se poročita na Brezjah g. prof. Stanko Bunc in gđ. Mirjana Hinterlechner, hčerka drž. svetnika inž. Franja Hinterlechnerja, oba iz Maribora. Priča sta g. Ciril Majcen, restavrat, in g. Anton Fakin, ravnatelj meščanske šole, oba iz Ljubljane. Poroči ju g. dr. Barada Miho, univerzitetni profesor iz Zagreba. Iskreno čestitamo in želimo obilo sreče!

m. Na pedagoški skupini filozofske fakultete na univerzi v Zagrebu je diplomirala Prah Lea, članica ter agilna odbornica »Triglava«.

m. Ljudska univerza. V ponedeljek ni prireditve.

m. Pokojnine se bodo dostavljale zaradi praznika šele 2. novembra.

m. Poroke v Mariboru. Pretekli teden so se v Mariboru poročili Viktor Smodej, tekstilni mojster, in Majcen Elizabeta; Vrabl Jožef, mizarjski pomočnik, in Gole Barbara; Šmigec Henrik, državni uradnik, in Sparavec Angela; Auer Hubert, pekovski mojster, in Deučman Erna; Ferš Ivan, delavec, in Ekart Elizabeta, delavka; Dobrajc Martin, vlakovodja, in Kolanko Terezija, babica; Cvetnič Slavko, trgovski pomočnik, in Zeichner Irma, zasebna uradnica; Partlč Anton, posestniški sin, in Kopše-Čeliga, posestnica; Zupanec Rudolf, natak, in Klampfer Hilda, zasebna uradnica; Stauer Josip, carinski deklarant, in Klampfer Zofija, zasebna uradnica; Piliš Emerik, pekovski pomočnik, in Unterlechner Marija, predica; Hrašovec Alojz, zasebni uradnik, in Lorbek Amalija, sodna uradnica; Bukovič Friderik, trgovski nameščeneec, in Miklavžina Hermina, šivilja; Ferletič Evgen, železničar, in Tramšek Marija, posestniška hči; Kostanjevec Franc, pekovski pomoč-

nik, in Popovič Marija, tovarniška delavka; Pegan Anton, mizar drž. žel., in Paravan Marija, sukarica; Pišec Franc, železniški strugar, in Višič Ana, vzgojiteljica; Čuk Josip, ključavničar drž. žel., in Vranič Zofija, navijalka, ter Pesek Adolf, gostilničar, in Orešnik-Mandl Angela, posestnica iz Radvanja.

m. Nov zvon v cerkvi magdalenskega predmestja bodo v nedeljo blagoslovili in potegnili na zvonik.

m. Umrli so v Mariboru v preteklem tednu 66letni trgovec in hišni posestnik Anton Maj, 33letni zasebnik Alfonz Pelko, 43letna Matilda Lašič, 33letna Slavica Urbanija, 77letna Karolina Pfeiferer, 80letni zasebni uradnik Anton Supanec, 68letni upokojeni železniški uradnik Karel Kautzner, 62letna cestarjeva žena Ana Lederer, 9 mesecev stara Hilda Kebrič, 78letna zasebnica Jožefina Vračko, 54letni krojaški pomočnik Ivan Hoinik, 60letna zasebnica Ljudmila Sölch, 9letna Rozika Miklavc, 64letna delavčeva žena Franciška Dokl, 67letna prevžitkarica Martina Breznar in 78letna viničarka Terezija Peklari.

PREPISUJE RAZMNOŽUJE in PREVAJ PREPISBIRI Aleksandrova c. 12 Tel. 25-54

m. Vojni dobrovoljci! Na Vse svete se poklonimo skupno z ostalimi mariborskimi bojovniškimi organizacijami in Sokolom spominu našega nepozabnega tovariša pok. dr. Ljudevita Pivka. Zbor ob deseti uri predpoldne pri vhodu pobreškega pokopališča! Pridite vsi z dobrovoljskimi značkami! — Odbor.

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Op. reg. 5. Br. 2006/58

m. Spomnite se Tomšičevega groba! Za Vse svete je še vsako leto narodno zavedni Maribor poskrbel za ureditev Tomšičevega groba na starem mestnem pokopališču. Vsakokrat se je na njegovem grobu razvila žalna svečanost in bi bilo prav, da tudi letos ne pozabimo na velikega slovenskega borca.

m. Brivnice in česalnice bodo ves dan zaprte v torek na praznik Vseh svetnikov, v ponedeljek pa odprte od pol 8. do 12. in od 14. do 21. ure.

m. Avtobusni promet s Pobrežjem povečan. Mestni avtobusni promet nam sporoča, da bodo vozili avtobusi na Pobrežje 30. in 31. t. m. vsake četrte ure. Na Vse svete bo večje število avtobusov permanentno prevažalo potnike na pokopališče in bo avtobusna zveza vsak čas mogoča.

Madrace
Žične vložke, žimo, volno, vato, afrik, gradl za madrace, kupite najceneje pri
„Obnova“ F. NOVAK, Jurčičeva 6

m. Vsi upokoenci, ki so v staležu postaje Maribor, gl. kol., se pozivajo, da oddajo od 5. nov. do najkasneje 25. nov. 1938. svoje in svojih rodbinskih članov legitimacije radi podaljšanja za leto 1939. Vse ostale informacije dobe isti v prometni šoli postaje Maribor gl. kol.

m. Naredba. Predstojništvo mestne policije prepoveduje ob priliki obiska grobov na pokopališčih na Pobrežju dne 1. nov., na dan Vseh svetnikov, med 12. in 19. uro brezpogojno vožnje za vse vrste vozil po Pobreški cesti, t. j. od začetka državnega mostu na Kralja Petra trgu do Mejne ulice, razen **mestnim avtobusom**. Vsa ostala vozila, namenjena na pokopališča, naj vozijo po Tržaški cesti in Nasipni ulici do Pobreške ceste in obratno. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali z globo od 10—1000 din, ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku pa z zaporom od 1—20 dni.

m. Zrtev materinstva. V Mislinju je umrla 30letna žena krojaškega mojstra Minika Osonkar na posledicah poroda.

m. Ana Zorenčeva umrla. Včeraj smo pod tem naslovom poročali o smrti gospe Ane Zorenčeve, ki je mati orožniškega narednika in pisarja v mariborski orožniški četi g. Gvidona Zorenča, ne pa mati komandirja

Za
nego
kože!

SOLEA
Milano in crema

m. Zopet zanimive aretacije. Mariborska policija je zaradi sumljive propagande aretirala tri elegantne osebe, med njimi eno damo, ki so se sestajali v Dajkovih barakah. Uvedena je stroga preiskava.

m. Žena narodnega poslanca okradena. Soproga narodnega poslanca Antonija Vebletova iz Vilsonove ulice je prijavila policiji, da ji je nekdo ukradel več perila, ki se je sušilo na dvorišču.

m. Povratek izgubljenega sina. Včeraj se je vrnil k zaskrbljeni materi 7letni Albin Vampl, ki so ga več dni pogrešali.

* Doznali smo, da je gospod Gustav Hirsch, kateri je bil z 17% udeležen v tovarni čokolade »Mirim«, izstopil iz podjetja ter prodal svoj delež in je podjetje sedaj popolnoma v domačih rokah.

* Staro-katoliška cerkev. V nedeljo, 30. t. m., bo v Narodnem domu ob 9. uri slovesna služba božja — spominska sv. maša za vse narodne žrtve na Prmorskem in Koroškem. Nacionalna društva prisrčno vabljena. Pri sv. maši poje pevsko društvo »Nanos«.

Lešnik, Cankarjeva ulica 26, se zahvaljuje, da ste se zopet odzvali in pristane na vsak pogoj, da z vami osebno govori.

* Gostilna Kremlj, furež!

* Izlet z avtokarom v Gradec v sredo, dne 9. novembra, za din 100.—. Prijavite se takoj pri »Putniku« Maribor.

* »Grlič«, avtocesta, ameriška elektrika, furež.

* Budilke 39 din samo v trgovini M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka 15.

* Gambinova dvorana, lepo renovirana dvorana za prireditve, bankete, poroke. Abonenti se sprejemajo.

* Zobozdravnik - specialist M. U. Dr. Leon V. Kac je otvoril privatno prakso. Ordinira tudi za bolniški fond železnice dnevo od 1/9. do 1/13. Maribor, Aleksandrova c. 22.

* Vodnikova družba izda letos spominsko knjigo »Karadjordjevič«. Pisatelj prof. Orožen je v knjigi očrtal sto let naše narodne zgodovine. Za borih 20 din dobiš poleg te knjige še tri druge, med njimi bogato ilustrirano Vodnikovo pratio s pestro vsebino. Včlani se še danes v Vodnikovo družbo pri poverjeniku svojega kraja, ali pa direktno v družbeni pisarni v Ljubljani, Knafjeva ul. 5.

m. Nočna lekarniška služba. Lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32; Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg, tel. 25-85.

Kino

* Grajski kino. »Andaluzijske noči«. Imperio Argentina, znamenita plesalka in pevka. V soboto ob 14. uri »Plavi dinamit«, v nedeljo ob pol 11. uri nastopa poleg filma znameniti Svengali. Znižane cene.

Mariborsko gledališče

Sobota, 29. okt., ob 20. uri: »Boccaccio«. Premiera.

Nedelja, 30. okt., ob 15. uri: »Dva tučata rdečih rož«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Boccaccio«.

Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprto. Torek, 1. novembra, ob 20. uri: »Divji lovec«. Znižane cene.

Vsi sveti v gledališču. Zvečer se vpripori popularna Finžgarjeva ljudska igra s petjem »Divji lovec« ob znižanih cenah. Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto prva letošnja glasbena predstava, premiera klasične operete »Boccaccio«, v katerega naslovni vlogi prvič nastopi novi tenor Manoševski. — V nedeljo popoldne imajo tudi okoličani priliko ogledati si zabavno Benedettijev komedijo »Dva tučata rdečih rož« ob znižanih cenah. Zvečer prva ponovitev operete »Boccaccio«.

Sport

Obširen program naše reprezentance

Grandiozni nogometni spored mednarodnih tekem, ki jih bo v teku prihodnjega leta odigrala naša reprezentanca, je zaključen. Perfektirana je tudi že tekma z Anglijo, ki bo pomenila višek sezone, ter se bo odigrala 21. maja. Druga ravno tako velika atrakcija bo tekma proti Italiji, ki bo 18. maja. Ostali spored je sledeč: 8. jan. v Lisaboni Portugalska—Jugoslavija, v začetku aprila v Jugoslaviji tekma z Nemčijo, 10. maja v Bukarešti

Ping-pong tekmovanje za prvenstvo realke

V realki se je odigralo tekmovanje za prvenstvo realke v šolskem letu 1938-39, ki je pokazalo, da je med dijaštvom veliko zanimanja za ta sport. Uspehi igranja so prav zadovoljivi in kakor izgleda, tudi to ni bilo zadnje tovrstno tekmovanje med srednješolsko mladino. Najboljši igralci v singlu so bili Ertl Stjepan (6a), Podlesnik Mirko (7b) in Brglez Franček (7c), v dublu pa sta zmagala Lah-Wiesenthaler (4a), slede jima Jagodič-Brglez (7c) in Veble-Geč (6b-8a). Kakor izgleda, bo realka prihodnjo soboto odigrala tekmovanje v ping-pongu z gimnazijo, kasneje enkrat pa bodo realčani nastopili proti najboljšim igralcem trg. akademije.

LNP INTERVENIRA RADI PREPOVEDI TEKEM

Prepovedi odigranja nogometnih tekem so v zadnjem času ponekod na teritoriji LNP-a že običajen pojav, ki onemogoča nemoten potek nogometnega prvenstva ter tudi sportu samemu prej škoduje kakor koristi. Upravni odbor LNP-a je v veliki zadregi radi terminov, ki jih bo treba najti za odigranje zaostalih nogometnih tekem, ter je radi tega sklenil na svoji zadnji seji, odposlati na JNS nujno vlogo s prošnjo za hitro posredovanje na merodajnih mestih, da bi se v bodoče zopet dovoljevalo prirejanje nogometnih tekem.

BEOGRAJSKA OBČINA RUBI JNS IN BEOGR. KLUBE.

Po znanem sklepu ministrstva financ so sportne prireditve oproščene državnih taks. Na podlagi državnih dajatev so nekatere mestne občine pobirale občinske takse, tudi še sedaj, ko so državne ukinitve, čeprav se je občinska taksa zaračunavala v odstotkih državne takse. Ker so se klubi branili plačati, so sedaj občinski organi enostavno zarubili JNS in vse klube v Beogradu, ki so se branili plačati predpisane takse. Nastaja vprašanje, ali res ne more beogradska občinska uprava pogrešati par tisočakov ter s tem malo podpreti sport, posebno ker je na drugi strani znano, da je sportu jako naklonjena, kar je večkrat že tudi z dejanji pokazala.

Romunija—Jugoslavija za pokal kralja Karola, 18. maja v Beogradu Jugoslavija—Italija, 21. maja v Beogradu Jugoslavija—Anglija, v mesecu avgustu v Pragi Češkoslovaška—Jugoslavija, 6. sept. v Jugoslaviji tekma s Poljsko, 10. sept. v Jugoslaviji tekma z Romunijo za Benešev pokal, 8. okt. v Jugoslaviji tekma z Madžarsko, v začetku novembra v Berlinu tekma z Nemčijo.

ITALIJANSKI SVETOVNI REKORD V TEKU NA 100 KM

Italijanski tekač Piubelle je na milanskem stadionu Vigorelli pretekel 100 km v rekordnem času 2 uri 22 min. in 21 sek., torej na uro povprečno 41 km. Dosedanji svetovni rekord je imel Francoz Mallavall s časom 2 uri 27 min. in 15 sek.

NÜSSLEIN NAJBOLJŠI PROFESIONAL

V Kopenhagnu je Nüsslein premagal Američana Tildena s 6:4, 6:0, v igri parov pa sta Nüsslein-Ramillon porazila par Tilden-Richard 6:1, 6:2, 6:4. Nüsslein je porazil tudi Američana Richarda 4:6, 10:8, 7:5, Tilden pa je uspel proti Ramillonu 6:3, 6:2.

NASTOP ŠESTIH SVETOVNIH REKORDERK V PLOVANJU V NEMČIJL

V Düsseldorfu in Krefeldu se bo vršilo mednarodno plavalno damsko tekmovanje, na katerem bodo sodelovale izbrane svetovne rekorderke. Poleg najboljših nemških plavalk bodo na startu Ranghild, Hveger, Gunvor Kraft, Eva Arndt, Inge Sörensen, Tove Brunström (vse iz Mankske), Joppe Waalberg in Van Feggelen (obe iz Nizozemske). Smemo se torej nadejati novih odličnih rezultatov.

s. Danka Ranghild Hveger je postavila svoj 15. svetovni rekord, ko je v Düsseldorfu preplavala v crawlu 200 m v času 2:27.6. Zanimivo je, da so Američani ponudili njenemu očetu, ki je strojevodja, 1 milijon danskih kron, ako bi se odločil za potovanje po USA, pri čemer bi njegova hčerka večkrat nastopila pred publiko. Njen oče je baje ponudbo gladko odbil, češ da ne dovoli, da bi njegova hčerka postala profesionalka.

s. Joe Archibald in Mike Belloise sta v New Yorku tekmovala za svetovno prvenstvo v perolahki kategoriji, zmagal je v 15 rundah po točkah Joe Archibald. Tommy Farr, eden izmed redkih boksačev, ki je vzdržal vseh 15 rund proti Joe Louisu ter izgubil samo po točkah, je bil od angl. zveze diskvalificiran, ker v polletju l. 1937 ni nastopil proti Schmelingu, kakor ga je vezala pogodba.

s. Aurel Toma, odlični romunski boksar, ki ima evropsko prvenstvo v svoji kategoriji, je izjavil novinarjem, da bo

izzval Joe Archibalda k borbi za svetovno prvenstvo. Ker ga je v New Yorku že enkrat premagal, upa, da mu bo uspelo, da ga premaga še enkrat.

s. Poljsko nogometno prvenstvo se začne s pomladansko ter se zaključuje jesensko sezono. Letos si je ponovno osvojil prvenstvo »Ruch« s 25 točkami iz 17 tekem in z razliko golov 54:35. Za drugo mesto se še bosta borili poznajnska »Warta« in krakovska »Cracovia«.

s. Zagrebški Table tenis klub bo priredil 29. in 30. nov. izločilna tekmovanja za prvenstvo Jugoslavije.

s. Ljubljanska radio oddajna postaja bo od 1. nov. dalje vsak petek od 19.30 do 20. ure prenašala zimskosportna predavanja JZSS.

s. Zvezna pisarna Jugoslovanske zimskosportne zveze v Ljubljani ima letos tudi svoj telefon števil. 45-46.

s. Sportni koledar — program tekem: JZSS poziva vse klube, da naj najkasneje do 20. nov. javijo termine in vrsto svojih tekmovalj, ker bo 1. dec. izšel koledar vseh tekem. Kasnejših prijav ne bo mogoče upoštevati, prijavijo pa naj se le prireditve, ki se bodo res tudi izvedle.

s. MFVN je sklenilo, da bo izdajalo dovoljenja smučarjem za nastope na mednarodnih tekmah samo tedaj, ako bo mogoče pričakovati dobrih rezultatov naših tekmovalcev, ker so se pripetili slučaj, da naše smučarske ekipe niso dosegle rezultatov, ki bi bili častni za državo.

s. »Verein für Bewegungsspiele, Stuttgart 1893« je povabil Gradjanskoga, Zagreb, na večdnevno gostovanje za božič ali Novo leto v Stuttgart.

Šah

Estonska — Finska 9½ : 6½

Med reprezentancama Estonske in Finske je bil odigran dvokrožni match na no je. da se bosta za naslov državnega gali Estonci, za katere je igral na prvi deski znani vele mojster Keres, ki je proti Salu dobil obe partiji. Zelo dobro je igral tudi Estonec Pavel Smidt, ki je odigral s Fincem Bekom naslednjo živahno partijo:

Španska otvoritev:

Beli: Bek Črni: Smidt

1) e2—e4, e7—e5. 2) Sg1—f3, Sb8—c6. 3) Lf1—b5, a2—a6. 4) Lb5—a4, Sg—f6. 5) 0—0, b7—b5. 6) La4—b3, Lf8—e7. 7) a2—a4, Lc8—b7. 8) Dd1—e2, 0—0. 9) c2—c3, d7—d5. 10) d2—d3, d5—d4. 11) Sb1—a3, Sf6—d7. 12) Lb3—d5, Le7—f6. 13) a4:b5. 14) c3:d4, b5—b4. 15) Sa3—e2, Ta8:a1. 16) Sc2:a1, Sc6:d4. 17) Sf3:d4, Lb7:d5. 18) e4:d5, e5:d4. 19) Lc1—d2 Tf8—e9. 20) De2—d1, Sd7—b6. 21) Ld2:b4, Sb6:d5. 22) Lb4—d2, Sd5—e3! 23) f2:e3, d4:e3. 24) Tf1:f6, Dd8:f6. 25) Dd1—e1, Te8—a8! 26) Ld2—c3, Df6—f2+ 27) De1:f2, e3:f2+. 28) Kgl:f2, Ta8—a1 in beli preda.

š. V 7. kolu za prvenstvo UJNZB v Mariboru je Rupar premagal Šketa, Mar-

vin Voduška, Kuster Lukeša sen., Lukeš jun. Karla, Mišura Skalo, Reinsberger Geigerja. Partija Peče—Ante je bila prekinjena v dobljeni poziciji za Anteta. Stanje po 7. kolu: Kuster 6½, Marvin, Reinsberger in Mišura 4½, Peče 4 (2), Skala 4, Rupar 3½ (2), Ante 3½ (1), Lukeš sen., Šket 3½, Lukeš jun. 3, Vodušek in Geiger 1, Karlo 0 točk.

š. Dr. Max Euwe, bivši svetovni prvak, ki se bo udeležil Avro turnirja, je zaprosil druge udeležence, da bi vse svoje partije lahko odigral v Amsterdamu, ker misli med turnirjem tudi poučevati na svoji šoli. Bo to precejšen napor, vendar pravi sam, da mu ne bo škodovalo pri rezultatih.

Filatelija

f. Za veliko javno dražbo poštah znamk, ki se bo vršila v Hamburgu, vlada nenavadno zanimanje. Povzročja ga predvsem dragocena znamka, ki je baje edina svoje vrste na svetu. To je ameriška znamka, katere vrednost cenijo na 65.000 nemških mark. Znamka je oranžno siva; na njej je podoba Benamina Franklina.

f. Letalske znamke Salvadorja. Ob stotletnici smrti osvoboditelja črncev v Centralni Ameriki J. S. Canasa so izšle z njegovo podobo in letnicami »1838-1938« spominske letalske znamke in sicer v oranžni, zeleni in črni barvi.

f. Afghanistan je po l. 1931 prvič spremenil barvo svoje 2-pulske znamke v rožnato rdečo.

Križanka št. 5

	1	2	3	4	5	6	7	8
I								
II								
III								
IV								
V								
VI								
VII								
VIII								
IX								
X								
XI								

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. trgovska odprava po puščavi; II. prebivalec ariške dežele; III. dolenska rečica; IV. kemičen znak; potem: V. bog solca; VI. meni; pesnitev; VII. sovjetski pisatelj; VIII. prebivalec evropske države; IX. zaimek; naziv; X. žensko ime; predlog; XI. žensko ime; ameriška država.

Navpično: 1. del Španije; 2. oseba iz sv. pisma; del celote; 3. soustanovitelj velikega mesta; reka, veznik; 4. pravoslavno ime; domača žival; 5. star denar; del pesmi; 6. žensko ime; del voza; 7. ameriško mesto; Adamovo rebro; del voza; 8. ime znanega politika; nada; up.

Kultura

Črnogorski Vuk Karadžić

Dr. Anton Debeljak.

Sedaj se je pričelo pravo delo za Pavičevića. V kratki dobi je napisal 14 brošur, da izseljence odbije od Nikole in pridobi za Karadžorževića. Brezobzirno in neustrašeno je branil potrebo po zedinjenju.

»Vidite, bratje Črnogorci — grmi P. — kako je črnogorski kralj barantal z vašo vojniško častjo, z vašo zgodovino in vašimi svetinjami! Prenesite se v duši na svoja kamenita ognjišča. Poglejte svoje matere, sestre in ljube, katere je vaš »dobri in sveti« kralj ostavil na dar in objem dunajskim razvratnikom in madžarskim požigalcem! Iz kamna bi solza potekla...«

Niti vodje francoske revolucije se niso bolj možato, odločno, »gromopucateljno« razgovarjali z ugnetači svojega naroda. Mičun P. je bil v USA veliki zvon črnogorskega prevrata. To prekucsko osobino je ohranil še danes in ostal brezkompromisen Jugoslovan, Vseslovan, veččlovek.

Ameriški tisk je prinašal jako laskave članke o Mičunovem nastopu. V članku »Črnogorski uradnik obtožuje kralja radi

izdajstva« je pisal Veland Telegram: »To je pisec nenavadne sposobnosti. S seboj je prinesel z Balkana nov način izražanja.«

Po sijajno opravljeni nalogi se je koncem aprila 1919. vzorni narodni borec vkrca na povratek v osvobodeno domovino. Tu so ga protivniki ovajali srbski vladi, da je onkraj velike luže tajno delal za Nikolo, da je nevaren pustolovec, a vse potvore je ovrget s pravilnim, poštenim delom. V Skoplju je kot član mestne uprave naredil red in odstranil vse razdornike. Še danes se po kavarnah in gostilnah pripoveduje, kako je beg postal Mičunu na poklon žakelj najlepše moke. Beg jo je moral na svojih ramah med dvema orožnikoma domov odnesti. Pavičević je vedel, koliko jada je zadal turškemu plemiču, ki je prej ponosno stopal po trgu, zdaj pa se ni več upal v javnost. Pozove ga v urad:

»No, zdaj pa mi reci, človek, kaj je bilo onega treba?«

Beg je mencial in naposled priznal, da se je želel sprijateljiti z uglednim uradnikom, kateri bi mu ob potrebi šel na ro-

ko. Mičun ga pouči, naj se drži zakona, pa pojde vse gladko. Nato ga prime pod pazduho in ga polahko vodi po istem potu, koder je plemič nedavno cijazil vrečo moke. Meščani so se čudili, ko sta zavila v kavarno, kjer je Mičun plačal za dve skodelici fine turške, poleg pa se razšla kot prijatelja.

Koliko hrabrosti je pokazal naš junak, ko je v svoji najožji domovini odvezel nepostavno pokojnino trem tisočim penzionistom, za katere je šlo 12 milijonov din na leto! 3000 mož je zakrako nani, torej 3000 rodbin, skoro vsa Črna gora, če pomislite na sorodstva in svaštva. Da je to revizijo opravil Hrvat, Srbijanec ali Slovenec, ne bi junaški gorščaki zajavkali tolikanj ogorčeno.

V Ameriki je Pavičević ponoči mislil na očeta, ki je pel svoje dni o Črnem Jurju in o bunah proti dahijam. Pred očmi so mu ostajali divni liki vojvod in serdarjev, Marka Miljanova, Jole Piletića, Miljana Vukova. Mimo njega so snovale junaške žene, čuvarice ognjišč. V spomin so se mu vrivale razne pripovedke in dogodivščine, kjer se razodeva prostodušnost, iskrenost, neustrašenost in »čojstvo« (kavalirstvo) njegovega narodiča v neprelopljenih brdih. Žal mu je bilo, da svet ne pozna teh vrlih hribovcev. Obšla ga je želja, da bi otel pogu-

be to dragoceno blago. Že tedaj si je pričel beležiti dogodke, kolikor so mu prihajali na um, a 1924. je po načrtu jel ustvarjati svojo nakano. (Sledi konec.)

k Starofrizijski besednjak. Karl von Richthofen je izdal v Hamburgu na novo predelani in izpopolnjeni besednjak stare friziščine. Frizi so germanski narod, ki živi v holandsko-nemškem primorju in šteje komaj okoli dvesto tisoč duš. Besednjak bo zanimal zlasti germaniste.

k. Flamska akademija znanosti in umetnosti. Skoraj istočasno kakor Slovenci, so dobili po dolgoletnih bojih svojo akademijo tudi Flamci v Belgiji. Ustanovljena je bila že pred meseci, sedaj pa je belgijski kralj imenoval prve flamske akademike, in sicer 10 iz vrst literatov, 10 iz vrst znanstvenikov in 10 iz vrst umetnikov. Predsednik nove akademije je minister van Cauvelgert, tajnik pa prof. dr. A. Schoep. Tako ima Belgija sedaj dve akademiji, valonsko (francosko) in flamsko. Flamci, katerih je okoli tri milijone, žive večinoma v Belgiji, manjši del pa na Nizozemskem. So germanski narod in jezikovno sorodni Nizozemcem.

Mal' položi dar domu na olta

Gospodarstvo

Naraščanje draginje

KLJUB TEMU DA JE PADLA KUPNA SILA ŠIROKIH LJUDSKIH SLOJEV NAJMANJ ZA 25%, SO SE ŽIVLJENSKE PO TREBŠČINE PODRAŽILE. — KONZUMENT MED DVEMA MLINSKIMA KOLESOMA.

Indeksni podatki o cenah na debelo in drobno kažejo, da so se življenske potrebe tako v mestih kakor na podeželju tudi tekom letošnjih mesecev znatno podražile. Že 1937 se je napovedovalo, da so, po vseh okolištinah sodeč, dosegle cene svoj višek ter da ni pričakovati, da bi se še ponovno dvignile. Žal se je ta napoved izkazala za napačno. Po poročilu Narodne banke so cene v primeri z lanskim julijem poskočile pri obleki in obutvi za 5 odstotkov, kurjavi in razsvetljavi za 4 in pol odstotka, pri živilih za 10,5 odstotkov, pri ostalem blagu za približno 3 odstotke. Obenem pa podatki navajajo, da se je narodni dohodek zmanjšal, tako da je kupna sila prebivalstva padla najmanj za 25 odstotkov. Odtod je tudi mogoče jasno razumeti številna mezdna glibanja, ki so bila tekom tega leta širom naše države. Poročila posameznih okrožnih uradov sicer navajajo, da so mezde v primeri z lanskim letom narastle, vendar pa ta mezdni porast nikakor ne tvori pri eksistenčnem minimumu širokih delavskih plasti absolutne pridobitve, nego samo navidezno. Med cenami potrebščin in višino mezd je nastal zaradi podražitve še večji napon kot prej, tako da je delavstvo kljub povečanim mezdam izgubilo na svoji kupni sili. Če poleg tega še upoštevamo, da tudi kmečki proizvedli niso kdovekaj pridobili na ceni, potem je jasno, da je moč konzumentov v primeri z lanskim letom samo opešala, kljub temu, da se sicer toliko govori o nekaki navidezni konjunkturi. 1936 in začetkom 1937

se je jel položaj tako izboljševati, da so optimisti pričakovali, da bodo mogli konzumenti kriti vse svoje redne potrebe ter nadomestiti še iz prejšnjih let zaostale, kar velja zlasti za podeželski konzum, ki je v dobi krize padel na sramotno ravnanje. Sedanje podražitev parirajo konzumenti spet na edino mogoče način: z vsestransko odpovedjo življenskih potrebščin. Taka odpoved pa je v vsakem narodnem gospodarstvu najbolj pasivna postavka, ki je ni mogoče popraviti niti z izvozom.

Znano je, da doslej našemu gospodarstvu še ni uspelo, da bi tekom 20 let jasno organiziralo domače tržišče, in sicer v skladu s potrebami in kupno močjo prebivalstva. Prav tako mu ni uspelo, da bi potom zakonodaje in zadostne intervencije, uredilo pereče vprašanje distribucije, oziroma razdelitve dohodkov v smislu socialne pravičnosti. Neuravnana in liberalno-nekontrolirana distribucija pa mora privedi do tolikih naponov med cenami in zaslužki. Zato bi bilo nujno potrebno, da se z vsemi sredstvi, ki so na razpolago, vzpostavi potrebno sorazmerje. To se pravi, da je treba na eni strani še močnejše zaščititi delovno silo, med katero je s tega stališča šteti tudi kmečko delo, na drugi strani pa enkrat za vselej preprečiti svobodno voljo pri navijanju cen. To pa lahko stori le primerna zakonodaja, ki bo postavila tudi primerne sankcije. Šele nato bo sploh mogoče misliti na realno ureditev našega notranjega trga.

trgovsko industrijske zbornice v Zagrebu dr. Štefan Krasnik. V novo zbornico se je doslej včlanilo okoli 40 angleških tvrdk.

g. Ribolov na Jadranu zadnje mesece ne kaže kaj dobro. Dalmatinski ribiči so se nadejali, da bo prišel glavni plen ta mesec. Sedaj pa skoraj s cele obale poročajo, da so se letos pojavile ribe v zelo majhnem številu.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2388.91—2403.51, Berlin 1755.52—1769.40, Bruselj 742.40—747.51, Eurih 996.45—1003.52, London 208.86—210.91, New York 4357.25—4393.56, Pariz 116.62—118.06, Praga 150.69—151.79, Trst 230.45—233.53.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 471—472.50, 4% agrarji 59, 4% sev. agrarji 59—60, begl. obv. 91—91.50, 6% dalm. agrarji 90—90, 7% stab. pos. 98—99, 7% inv. pos. 98—99.50, 7% Blair 91.50—92.50, 8% Blair 91.80—92.50. Delnice: Narodna banka 7300 d., PAB 222, Trbovlje 180—185, Jadranska 350 d.

Socialna politika

Mezdno vprašanje v tekstilni industriji

O RAZŠIRITVI KOLEKTIVNE POGODBE NA VSE TEKSTILNO DELAVSTVO IN TEKSTILNO INDUSTRIJO.

Znano je, da je predstavništvo našega tekstilnega delavstva pokrenilo akcijo za izboljšanje nekaterih postavk kolektivne pogodbe za tekstilno stroko v dravski banovini, sklenjene 23. septembra 1936 med zvezo delodajalcev in delavskimi strokovnimi organizacijami. Vest o tem je prinesel tudi »Večernik« pred nekaj dnevi. Gotovo je tej akciji želeti uspeha.

Ob tej priliki je treba opozoriti slovensko javnost na okolnost, da niti ta kolektivna pogodba ni raztegnjena na vsa podjetja tekstilne stroke in da je predvsem dolžnost slovenske javnosti, zlasti v Mariboru, da pripomore do tega, da bodo tretirani vsi tekstilni delavci enako. To je iz razloga enake konkurenčne sposobnosti v korist tako delodajalcem, ki so pristali s kolektivno pogodbo na višje meзде, predvsem pa delavstvu, ki je zaposleno v obratih, ki stoje izven kolektivne pogodbe.

Podjetja namreč, ki so izven zveze delodajalcev tekstilne stroke za Dravsko banovino, torej izven obvez, ki jih ostalim socialnejšim nalaga kolektivna pogodba, so vezana le na minimalno mezdo. Ker pa je kontrola tukaj težja, minimalna mezda po din 2.50 do din 2.75 na uro za odraslega delavca pa itak obupno nizka, pridemo včasih do paradoksnih slučajev, ki nas spominjajo naravnost na kolonialne razmere. Delavci se boje naznati iz strahu pred odpustom iz službe, da večkrat v takih podjetjih niti minimalnih mezd ne prejemaajo! Ti ljudje — in to so vendar tudi člani našega naroda — so take uboge pare, da mora vsakega narodnega človeka zaliti rdečica sramu, če se malo vživi v njihovo stanje.

Samo en primer: pred mariborskim okrajnim sodiščem je tožila neka K. P. svojo bivšo delodajalko, neko tekstilno, izven kolektivne pogodbe stoječo tvrdko H. St., na plačilo mezdne razlike do višine minimalne meзде. Glasom tožbenih navedb pod IIIa P 666/38 trdi tožeča delav-

ka, da se ji je izplačalo za delo petih mesecev, v katerih pa je bila dva tedna bolna, 1394.45 din, ali povprek mesečno po nekaj nad 250 din. V odgovoru na tožbene navedbe prizna popolnoma mirno tožena tvrdka, da je izplačevala mezdo le po 1.95 din na uro, torej res izpod minimalne meзде, kar daje za 8urno težko dnevno delo starejše delavke 406 din mesečno!

Glasom tožbe je solastnik Zid. Mi pustimo vprašanje odprto, ali se je morda priselil, ker ga je tudi sozadela usoda njegove rase, ki jo pod očitkom nesocialnosti gonijo kot divjo zver po svetu. Vsekakor nam pa je ob takih primerih marsikaj razumljivega. Ali ne bi morala slovenska narodna javnost ob takem primeru planiti kot en mož in enkrat za vselej onemogočiti podobno izkoriščanje? Kazni, ki jih predvideva zakon za kršitev uredbe o minimalnih mezdah, in ta je v konkretnem slučaju točno priznana, so zelo nizke. V neki drugi državi bi odgovarjalo taki prekršitvi za odgovorne koncentracijsko taborišče ter odvzem vodstva podjetja. Hitler ima prav, ko piše, da se zamorejo nacionalizirati narodne mase le, ako so se ustvarile zdrave socialne razmere. Nam ob meji bi moralo to dvakrat bolj močno zveneti v ušesih. Sicer bo tembolj zvenelo tej ubogi delavski pari!

Če se torej govori o poskusu, priboriti poboljšanje postavk kolektivne pogodbe tekstilnemu delavstvu, je predvsem potrebno, da se vsaj to, kar daje kolektivna pogodba, razširi na vsa tekstilna podjetja, da se bodo onemogočili za nas vse tako poniževalni slučajji, socialnejšim delodajalcem pa dala enaka konkurenčna sposobnost.

Po čl. 14. uredbe o sklepanju kolektivnih pogodb ima druga inštanca upravna oblast možnost to storiti. Slovenska javnost ji bo hvaležna, ako se to čimprej zgodi!

Dr. Igor Rosina.

Obratne nezgode v Sloveniji

PEREČ SOCIALNI PROBLEM, KI SE MU POSVEČA PREMALO POZORNO-STI. — ZAKONODAJA JE SICER ZADOSTNA, PRAKSA PA POMANJKLJIVA.

V Sloveniji, ki je najbolj industrializirana pokrajina v državi, je vprašanje obratnih nezgod važen del socialnega skrbstva, enako pa tudi pereč problem slovenskega gospodarstva, saj pomeni vsaka težja obratna nezgoda eno delovno silo manj v industriji, enega skrbnika manj za družino ter eno breme več za to ali ono socialno ustanovo ali občino. Vendar se temu problemu posveča z vseh strani premalo pažnje, čeprav se nezgode v obratih množe iz dneva v dan. Kolikor toliko znosno stanje glede

varstvenih naprav pri strojih pred nesrečami vlada v Sloveniji menda edino v rudnikih TPD in v tovarnah KID na Jesenicah, ki so pod pritiskom dobro organiziranega delavstva bile primorane, oskrbeti vse potrebne in z zakonom predpisane varstvene naprave pri strojih.

V večini manjših obratov pa je število varstvenih naprav skrajno pomanjkljivo, kar je poleg priganjaškega sistema proti delavstvu ob nezavarovanih strojih glavni vzrok za vse nesreče, ki se zgo-

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

Zgodba mojega življenja

Objela me je in imenovala »ljubega otroka«. Božala me je po laseh in čelu in me ogledovala z lačnimi očmi. Fascinirana od prvega trenutka in zaradi navzočnosti namine in Duckyne, mi je bilo zelo nerodno spričo tega izbrulja čustvenosti.

Mama, ki se ob takih nežnostih ni počutila dobro in je nasprotovala vsemu, kar je dihalo po sceni, je hotela spremeniti položaj z inteligentnim razgovorom. Toda Carmen Sylva se ni dala zmotiti igranju vloge, ki si jo je bila gotovo že davno prej izmislila. Tako je nastal že ob prvem srečanju med tema dvema tako nasprotnima si ženskama tih dvoboj. Ozračje je bilo električno, a pesniška kraljica je sili la še dalje in je nadomaj izjavila, da sem podobna znani klasični glavi »Liliske deklice«, katere kopijo je imela obešeno v svoji sobi. Mami ni bilo s to primerjavo prav nič ustreženo, toda kraljica je vztrajala pri svojem. Položaj ni bil prijeten.

Vodoravno nad posteljo je visela velika deska, na kateri je slikala nadnaravno velike cvetice, kakršne smo videli že spodaj v dvorani. Tudi jaz sem včasih poskušala slikati cvetice, toda te kraljičine so zmedle v meni vse pojme o umetnosti in botaniki. Nikjer ni bilo nobene pravilnosti, in vendar sem jih nikoli proti svoji volji obžudovati. Storila sem to iz vpljudnosti; prvič v svojem življenju. Žal sem morala v občevarju s Carmen Sylvo storiti to še čisto tudi pozneje. To ni bila moja krivda. V stvarih okusa nisem soglašala s pesnico-kraljico, ker

62

pa je bila entuzijastka, je vedno kazala svoja dela in pričakovala priznanja. Kaj naj bi storila?

Pri južini je bila zares čudovita. Sedela je vsa v belem kašmirju na svojem visokem naslanjaču in zrla trdno, a dostojanstveno doli na nas. Ozračje je bilo srednjeveško legendarno in sektantsko: čudeža pričakujoči pohabljeni, čudaška starka i trpeča pesnica-kraljica. In vse to v mali hiši sredi zasneženega gozda.

Po jedi me je povabila samo v svojo sobo. Govorila je o Romuniji in dolžnostih, ki me tam čakajo. Pripovedovala mi je o Nandu in njeni želji, da bi bil srečen, ni se pa z nobeno besedo dotaknila njegove ljubezenske drame, v kateri je sama igrala tako veliko vlogo. Njen glas je zvenel zelo melodično. Vsega, kar mi je pripovedovala, nisem razumela. Bilo mi je previsoko, premalo prijemljivo, bolj zvok kakor besede. Zdelo se mi je, da je razgrnila zastor pred svojo dušo in mi dovolila bežen pogled v neko daljino, komaj sluteno deželo. Kakor neresničen, fantastičen otok, tako je rastel tisti svet iz zvočnih valov njene govornice. Ko sem zapustila njeno sobo, v kateri sem sedela na robu postelje, in nisem več slišala njenih besed, je razpadlo vse tisto tuje in očarujoče v prazen nič, kakor se razkadi dim v nevidno.

Toda Carmen Sylva je bila čudovita: bela prikazen in pesem.

POROKA.

Približal se je dan poroke. Vsa naša družina se je odpravila na pot v Sigmaringen. Peljali smo se v prvem razredu, kajti mama ni marala salonskih vozov, o katerih je trdila, da še bolj tresejo kakor drugi. V evropskih železnicah je manjkalo tedaj še najprepro-

stejši komfort. Koburg in Sigmaringen sta ležala ob stranskih progah, ki so imele stare in pomanjkljive vozove. Vsak oddelek je imel vrata navzven in ni bil s hodnikom zvezan z drugimi. Kdor je sedel v tak kupe, je moral vse potovanje ostati v njem. Peljali se nismo daleč, toda zveze so bile zelo slabe in so raztegnile potovanje čez vso noč in ves dan.

Jaz in Ducky sve sedeli sami v oddelku, ki je imel eno samo klop. Spali sve izmenoma na nji ali pa na trdih in umazanih tleh. Dasi je pa bilo zelo mrzlo, stvari nisve občutili tako tragično. K sreči smo morali na neki postaji menjati vlak, in mama ni mogla odkloniti kraljevega voza, ki so nam ga poslali nasproti. Tam sve se z Ducky lahko s toplo vodo pošteno umili in si uredili obleko.

V Sigmaringenu sem bila središče vsega zanimanja. Vdala sem se z neko duševno odsotnostjo; zdelo se mi je, kakor da sem nekje daleč izven vsega tega. Romunski kralj je prišel z velikim spremstvom. Bili so to uradniki njegovega dvora, člani vlade, visoki vojaški in drugi dostojanstveniki. Mimo mojih zbeganih oči so se vrstili najrazličnejši obrazi, množica me je zmedla, postala sem plaha, počutila sem se malo in izgubljeno.

Moji bodoči podaniki so govorili gladko francoski. Nekateri so govorili tudi dobro nemški, nobeden pa ni znal angleški. Pričela sem obžalovati, da smo se tako nerade učile francoščine. Ljubeznivim starim gospodom (bili so skoraj sami stari gospodje) sem mogla v francoščini le slabo odgovarjati. Zmedil so me tudi njihovi dobrikajoči pokloni. Tedaj pač še nisem bila vajena uglaženosti romanskih komplimentov.

de. Število organov Inspekcije dela je mnogo premajhno, da bi moglo vse nedostatke kontrolirati in pravočasno odstraniti. Vmes poseže navadno šele, ko je nesreča tu, ugotovi dejanski stan, kaznuje event. malomarnega podjetnika z denarno kaznijo, ponesrečenca v najboljšem slučaju prevzame socialno zavarovanje, ki ga oskrbi z nezadostno rento, ki pa predstavlja za OUZD le občutno breme. Zato je zlasti tudi v interesu OUZD, da se naraščanje obratnih nesreč zajezi in čimprej tudi zmanjša.

V to svrhu se morajo združiti in koordinirati svoje ukrepe zoper malomarno zavarovanje strojev vsi činitelji, ki so po zakonu in svojih funkcijah k temu poklicani: Inspekcija dela, delavsko zavarovanje, Delavska zbornica in končno tudi sodišča, na katera se v preminogih slučajih obrnejo poškodovanci, da odločijo o kazenski odgovornosti podjetnika in prisodijo odškodnino poškodovancu. Te koordinacije pa v praksi ravno ni in v večini slučajev je končni rezultat postopanja radi nezgode ta, da prejme zavarovanec kako minimalno rento, zavarovanje je za eno težko breme bolj obremenjeno, podjetnik pa ne utrpí nobene škode, poišče si novo delovno moč in s tem je stvar za njega spravljena s sveta.

Naša zakonodaja je v pogledu varstvenih predpisov pri delu ob strojih zadostna. Vsebuje vrsto tehničnih predpisov za posamezne obrate; zakona o zaščiti delavcev in o inspekciji dela predvidevata učinkovito kontrolo nad stanjem varstvenih naprav v podjetjih, kočno vsebuje tudi zakon o zavarovanju delavcev najhitrejši postopek za ugotovitev vseh okolosti pri nezgodi, zlasti vzrokov in krivde za njo. Za krivega podjetnika predvideva sankcijo, da prevaži nanj obveznosti v celoti, ki jih ima sicer nositi zavarovanje. Končno pozna tudi kazenski zakon sankcije za malomarno zavarovanje strojev. V zakonodaji je tedaj dovolj sredstev, da bi se nezgode v obratih zaježile in sicer z doslednim izvajanjem zakonitih predpisov in izvajanjem sankcij zoper krivce, kakor jih določajo zakoni.

To se pa ravno ne godi v zadostni meri. Praksa posameznim slučajem ne posveča dovolj vestne pažnje in posledica tega je, da se tudi stanje po podjetjih glede varstvenih naprav in zmanjšanja števila nesreč ne izboljša. Pred sodišči, kamor pritiira stvar OUZD ali poškodovanec sam, se ustavi v večini slučajev pregon zoper podjetnike že na drž. tožilstvu ali pa konča pred sodnikom z oprostilno sodbo, češ da je nesrečo zakrivila predvsem nepazljivost delavca, event. neurejeno stanje varstvenih naprav pa da ni v neposredni vzročni zvezi z poškodbo; če bi delavec bolj pazil, bi ne prišlo do nesreče kljub pomanjkljivim napravam. Ne upošteva se, da čim ni na strani podjetja vse v skladu z zakonitimi predpisi o dolžni varnosti delavstva in zavarovanju strojev, je že podana na strani podjetja malomarnost

in s tem dejanski stan po §-195. kaz. zakonika, ki pride tu v poštev. Tako je n. pr. v nekem primeru, kjer je tkalka po 12-urnem rednem delu morala vztrajati še 4 ure pri preizkusih nekega novega stroja, ki je ostal med delom nezavaran, da je komisija, sestojeca iz lastnikov in vodilnih inženirjev podjetja, lahko nemoteno opazovala funkcioniranje stroja z vseh strani, ter se je delavka končno zgrudila na nezavaran stroj in utrpela telesno poškodbo, sodišče bilo mnenja, da ne more biti govora o krivdi podjetja, ker delavka ni zahtevala, da se delo prekine ali stroj zavaruje. V drugem primeru, kjer je delavcu odtrgala transmisija roko, ker je bil prostor, kjer je tekla transmisija prenapolnjen z žagovino in se delavec ni mogel prosto gibati, je bil podjetnik oproščen na podlagi mnenja izvedenca, da je delavec ravno skrajno nepazljivo in je sam kriv nesreče. Ta mila praksa, ki sloni na obravnavanju vprašanja malomarnosti na strani podjetnikov po običajnih principih kazenskega prava o neposredni vzročni zvezi med dogodkom samim in storilcem, neupošteva, da je malomarnost slednjega pri podjetniku podana že s samim neupoštevanjem zakonitih zaščitnih predpisov, ki veljajo za delo s stroji, seveda ovira vsako izboljšanje varovalnih naprav zlasti v manjših podjetjih. Podjetniki če čutijo tudi ob nepopolnem stanju varovalnih naprav v obratu varne pred kakršnimi koli merami, ki jih sicer zakoni predvidevajo.

Zlasti žalostne posledice pa ima lahko omalovaževanje nezgod po obratili za slovenski narod ravno ob severni meji, ko imamo v večini slučajev opraviti s tujerodnim malomarnim podjetnikom in slovenskim delavcem - poškodovancem. Prvi ostane nekaznovan, drugi je pohabljenec, ki v najboljšem primeru prejme majhno, nezadostno rento. Odločeno je tako po slovenskih organih... nov razlog za takega malega slovenskega človeka, o katerega narodni nezavednost tako tožimo ravno tu ob meji, da se predaje varljivim nadam in naseda tujim agitatorjem, da bi bilo pod tujimi gospodarji boljše.

Iz vseh teh strani osvetljen se nam predstavlja problem obratnih nezgod v Sloveniji kot pereč socialni problem, ki zahteva vsestranske pažnje poklicnih činiteljev.

Dr. V. K.

a Nov zakon o nameščencih bo stopil v veljavo prihodnje dni na Danskem. S tem zakonom bo urejeno razmerje nameščencev v zasebnih podjetjih, kakor tudi odpovedni rok, plača ob boleznih, odškodnina svojemu umrlega nameščencu, odškodnina o priliki odpusta.

a Centralni higienski zavod v Beogradu priredi začeti s 1. januarjem 1939 tečaj za šolske zdravnike, ki bo trajal tri mesece. Na tem tečaju se bodo zdravniki teoretično in praktično usposobili za svoje delo na zaščiti šolskih otrok.

Ženski kotiček

Mati in otrok

Med ljudstvom je razširjeno verovanje, da kakršni koli znaki na otrokovem telesu prihajajo od tega, ker se je mati, ko ga je nosila še pod srcem, zelo prestrašila — posebno v slučaju kakšnega požara. Pravijo, da če se mati v takem slučaju prime za glavo ali kateri koli del telesa, da ima potem otrok na istem mestu rudeč ali črn madež. Nekateri zdravniki znanstveno dokazujejo, da je to nemogoče. Drugi zopet hočejo na podlagi živčne povezanosti otroka in matere v času nosečnosti dognati, v koliko je možna zveza med materinim strahom in otrokovim madežem. So namreč zdravniki, ki te možnosti ne zanikajo popolnoma. Torej stvar je za enkrat nedognana.

Mala hišna lekarna

Previdna žena bo v svojem domu uredila majhno hišno lekarno. Kako neprijetno je v slučaju potrebe tekati okoli sosedov, ali pa dirjati v oddaljeno lekarno, posebno še ponoči.

Domača lekarna naj bo na suhem mestu in zaklenjena. Ključ naj ne tiči v ključavnici, da bi lahko lekarno odpirali otroci in dobili v roke kakšno zdravilo, ki bi jim lahko škodovalo. Visi naj visoko, a vendar na istem mestu, da lahko takoj vsakdo najde. Na notranji strani vrat lekarn naj bo popis vseli zdravil, ki so v njej. Stekleničice naj bodo dobro zamašene, a na vsaki listek z imenom zdravila in navodilom za uporabo. Razni čaji naj bodo v dobro zaprtih skatljicah z napisom, v kakšno svrhu služijo. To je potrebno zato, ker se pogosto

Prav tako trde ljudje, da pogled matere v dobi nosečnosti na jako grde stvari, zapušča sledove na otrokovem licu, a užitek, ki ga občuti mati, gledajoč nekaj lepega, poplemeniti poteze otroka, ki nastaja. Vse to tudi ni dognano. Znano pa je, da so se stari Grki trudili, da so imele doseže žene čim več prilike, da občudujejo umetnine, ker so hoteli s tem vplivati na lepoto svojega otroka.

Pa naj bo kakor koli, jasno je, da je treba nosečo ženo čuvati pred vsakim strahom, ker ji to lahko v vsakem pogledu le škoduje. Preko nje pa seveda škoduje lahko tudi nastajajočemu otroku, ki ga nosi pod srcem.

Skrivnost vitkosti pri Japonkah

Se nikoli niste videli na sliki ali v resnici debele Japonke. Vse so vitke, čeprav se hranijo največ z rižem, o katerem pravimo pri nas, da debeli. Katera žena pri nas bi hotela jesti dnevno riž?

Japonska žena doseže vitkost s svojo voljo. Ona se pogosto kopa v vroči vodi in ne spi v mehkih pernicah, temveč na trdem ležišču, ki čuva vitkost njene telesa in preprečuje nabiranje maščobe. Tudi na trdem ležišču ne poležava dalje nego je potrebno. Ko vstane, se okopa in zmasira. Razen tega Japonka med jedjo nikoli ne pije. Čaj, katerega samega popije med dnevom, nudi telesu dovolj tekočine. Čaj dela kožo prožno in gladko.

Tako dosežejo Japonke vitkost telesa na kaj enostaven način. Če bi Evropejke malo spremenile način svojega življenja, bi lahko dosegle isto, kar dosega milijoni Japonk brez posebnih sredstev in truda.

Darujte za azilni sklad PTL

Kuhin a

Kostanjeve rezine. 14 dkg sladkorja zmešamo s 4 rumenjaki in z 28 dkg kuhane, pretlačenega kostanja. Tej zmesi primešamo potem sneg iz 4 beljakov, jo namažemo v pomaščeno pekačo in spečemo. Pečeni kolač zrežemo nato na rezine in postavimo po dve drugo vrh druge, vmes pa namažemo sneg, zmešan s sladkorjem in z nastrgano čokolado. Po vrhu oblijemo s čokoladnim ledom.

Riba z rižem. Ščuko ali katerokoli drugo ribo, ki nima preveč kosti, skuhamo, poberemo iz nje kosti in jo raztrgamo na koščke. V skledo, ki ji vročina ne škoduje, denemo dve žlici raztopljenosti masti, nato plast riža, ki smo ga oprali na masti, potem ribje meso, zopet plast riža, na vrh pa čebulo. Na vse to polijemo skodelico kisle smetane, jed opopramo in pečemo v pečici približno četrt ure.

Belo krzno lahko čistimo z bencinom. Boljše je, da ga čistimo z nastrgano krečo. Seveda moramo po čiščenju krzno dobro izteptati in skrtati.

Zadnji iz Republike

Ivan Potrč.

Karel Havljn je napravil nižjo gimnazijo, ko sta mu umrla najprej mati in potlej oče, ki je bil vojni invalid. Dom pa je rabil gospodarja. Tako je moral Karel poprej končati študije, kakor je včasih nameraval. Neke pomladi se je pehal s hlapcem in dekle na srednji kmetiji, in ni mogel reči, da bi se mu slabo godilo. Poslej je sam stopal za plugom in živino in sam kosil travnike. Spominjal se je očeta, kako je to delo opravljal on kot invalid, kako je vlačil za plugom ohromelo nogo in kako se je pri košnji opiral na koso.

Karel se ni bal življenja, pač pa se je bal tistega, kar je očetu pokvarilo življenje; bal se je vojne. Iz rane mladosti se je živo spominjal tistih strašnih dni, ko so očeta na pol živega pripeljali na dom — umirat, kakor so govorili. Tako je potlej stari Havljn umiral doma leta in leta. Vsako poletje se je za silo popravil, da je obšel kmetijo in tam pa tam kaj malega pomagal; Havljnka pa ni imela več nikakega življenja ob njem. Karel tokrat ni razumel matere, zakaj je včasih jokala na samem in mu tožila nad življenjem — šele zdaj, ko si je po smrti staršev uredil

dom in se nazadnje uženil, šele zdaj je začel doumevati grozo, ki je ležala med očetom in materjo.

V Karlovi gorici je zorelo grozdje, na kmetiji so pospravljali po njivah, ko so začeli po vasi govoriti, da je Republika v nevarnosti. Karel se ni nikoli zanimal za te razgovore; v svetu se je po vojni marsikaj govorilo in kričalo. Včasih je hodil v šole in mnogo bral, a zadnja leta se je povsem zakopal v svoj dom. Bal se je edino enega, česar pa ni nikoli omenjal, da ne bi tisto dogajanje v svetu prineslo nove svetovne katastrofe, da morda ne bi bilo z njim potlej, kakor je bilo z njegovim očetom, da ne bi tedaj žena toliko prejokala za njim, kakor je včasih njegova mati, da ne bi kedaj imeli otroci tistega strahu pred življenjem, kakor ga je imel on, da ga ne bi hodili plašno ogledovat, kakor je včasih on hromege očeta.

Ali nevarnost tokrat ni hotela mimo — z vasi je odšlo nekaj fantov pod orožje. Karel še vedno ni verjel. Kaj se je že govorilo po vojni, a nazadnje se je vihral vsakokrat polegla!

Padla je vlada in neko noč so ga dvignili iz spanja. Karel se je moral napraviti, se posloviti od žene in otrok in kmetije; hitro, kar se je le dalo. Davilo ga je v grlu, ko je zapuščal dom, vse tisto, kar se je pravilo zanj živeti. Žena je jokala, otroci so preplašeno gledali — prav nič

še niso doumeli, zakaj odhaja. Tudi on ne. Kakor v omotici so šli mimo njega tisti dnevi. Na postajah so jim vriščali v slovo in jih obmetovali s cvetjem. Potlej kasarna — stara kasarna izpred nekaj let, ko je v njej služil. Nihče ni upal, da se bo končalo zlepa. Tu je bilo vojaštvo, tu je bilo orožje — v kasarnah se je zdela vojna vojaštvu neizogibna.

Karel Havljn se je preoblekel in bil uvrščen v svojo četo. On ni in ni mogel verjeti, da bo izbruhnilo, niti takrat ne, ko so se vozili z vlaki proti goram — mejam Republike.

Zasedli so betonske in v skalovje vsekane zakope, kjer so imeli pred leti vaje in pripravili vse potrebno. Potlej so čakali. Nekateri so bili razpoloženi, da se je včasih naselila veselost v tiste sive jake. Podoba je bila, da so se fantje udali, da jim je postalo vseeno. Karel Havljn pa še vedno ni mogel verjeti. Prihajale so vesti o spopadih, o padlih; na tem delu ozemlja je bil še mir. Edino nove in nove čete so prihajale.

Neko jutro pa je stal Karel Havljn med vojaštvom in poslušal. Častniki so govorili o veliki žrtvi, ki jo mora vzeti nase Republika in ki jo bo Republika častno prenesla. Besede je Karel komaj da dojel, glavno je bilo zanj samo eno, da vojne ne bo, da bo kmalu doma.

Pretekla sta mrzlična dneva. Vse je bilo na nogah. Nalagalo se je orožje in se pripravljalo na umik. Nazadnje so ostali v zakopih sami s svojim orožjem. Neke noči, nekoliko pred polnočjo, so jih zapustili in se odpravili. Začel se je marš zadnje čete. Marširali so do jutra. Lep dan se je kazal. Gozdovi, vasi, ljudje, polja, mesta... vse je ostajalo za njimi. Ponoči so še vojaki govorili, zdaj se je redko slišala beseda. Ko so šli med njivami, ki so čakale ljudi, je sosed zaklel. Tiho skozi zobe.

»Za nami ni več Republike!« je dejal. Še so prešli vasi in polja in še eno mesto, ko se je Karel Havljn zavedel. Pozabljal je na dom, poslej je mislil na ozemlje, ki je ostajalo za njimi in ki ni bilo več njihovo. Bili so zadnji iz Republike.

V tem samotnem morju po prašni cesti je Karel Havljn doumel, da mu bo poslej težko, ko bo mislil na to zemljo, skozi katero je korakal s tovariši. Doumel je, da se je zgodilo v teh nekaj dneh, v katerih se je on bal zase, nekaj strašnejšega kakor takrat z očetom. Oče mu je včasih pripovedoval o Republiki, ki je bila zgrajena za ceno njegove krvi — na kar je bil vedno ponosen! — Karel Havljn, on bo pa pred otroci in ženo — molčal.

Sodišča

Kradljiva trojica

Bili so trije — ali prav za prav dva: viničar Alojz Snajder iz Mestnega vrha pri Ptuj in delavec Karel Rožič s Huma, ki sta uporabljala komaj 14 ali 15 let starega fanta, za svoje tatinske pohode. Fant je bil še nerazsoden in je živel povrh vsega tega v zelo slabih življenjskih prilikah, da se je bati zanj, da ne bo po tej prvi stranpoti zašel še na dosti težja kriva pota.

Zagovarjali se morajo zaradi kakih sedem tatvin in vlomov. Kradli in vlamjali so po Lešniškem vrhu, v Runeču, na Humu, v Ključarovicah — po južnem predelu Slovenskih gor. Odnášali so vse, kar jim je prišlo pod roke: kokoši, purane, 80 kg svinjine, vino, jabolka, žlice, rjuhe, kozarce... in znova kokoši. Svoj posel so opravili skoraj vedno na isti način: razbili so ključavnice ali pa še pogosteje: Snajder in Rožič sta stražila, dočim se je 14-letnik splazil skozi okno ter jima navlačil nakradenega blaga iz hiš in nenaseljenih viničarij. Kajpa, da so ta posel opravljali po temnih nočeh.

Tatvine so se vleklo od lanskega novembra pa do letošnjega avgusta, ko se je oblastem končno le posrečilo razkrinkati škodljivo triperesno deljico. Rožič zanika očitane tatvine, dočim sta fant in Snajder priznala, dočim se deloma izgovarja, da je Snajder se deloma izgovarja, da je zato pokradel pri teti, ker mu je dolgovala na zaslužku 1800 din.

Viničar Snajder in delavec Rožič sta bila obsojena vsak na leto dni strogega zapor, fant pa je bil poslan v poboljševalnico.

Mojstra je okradel

Jožef H. se je začel učiti l. 1934 pekarije pri mojstru Ivanu Veršniku v Guštanju. Pri mojstru je imel hrano in stanovanje, za ostalo pa se je moral brigati sam. Kot vajenec je raznašal kruh po okolici in tudi v Farno vas. Moral je hoditi precej raztrgan okoli, da ga je nekoč trgovec Juričan nagovoril in mu dejal, naj se malo po-briga zase. In fant se je začel brigati. Z vetrihom je odpiral mojstrovo skladišče in celi dve leti odnašal iz njega po 85 kg težke vreče moke, po enkrat ali po dvakrat tedensko. Mo-ko je potlej odvažal iz Guštanj v Farno vas neki Krivograd, ki se je prav tako znašel zaradi tega na za-ložni klopi. Kot četrti pa je obtožena Juričanova žena Marija, da bi dva-krat sprejela po 3 ali 6 vreč moke, dasi bi naj vedela, da je moka ukra-dena.

Jožef H. in Krivograd priznavata, kar jima očita obtožnica. Juričan pa

zanika, da bi nagovoril fanta h kraji, za moko pa izjavlja, da mu je vajenec izjavil, da je poslala vreče moke mojstrova žena.

Mojster pravi, da ima nad 55.000 din škode. Sicer mu ni bilo pokrade-no toliko moke, ali on bi s to moko, če bi ne bila ukradena, precej zaslužil.

Juričanova žena je še nadalje ob-tožena, da je pred prevajskim sre-skim sodiščem na javni razpravi očila Orton Romani in Polner Mariji, da sta krivo pričali.

Jožef H. je bil obsojen samo zaradi 10 vreč moke na 8 mesecev strogega zapor, nadalje mora povrniti Veršniku priznano škodo. Juričan Franc je bil obsojen na mesec dni zapor in na 900 din denarne kazni. Njegova žena Marija se je deloma oprostila krivde, deloma pa je bila obsojena na 15 dni zapor pogojno za dve leti. Krivograda ni bilo k razpravi.

Sokolstvo

Počastitev pokojnih

Kakor vsako leto se tudi letos oddolži narodni Maribor svojim borcem za svo-bodo in Zedinjenje na dan 1. novembra na pokopališču na Pobrežju. Združene organizacije dobrovoljcev, rezervnih ofi-cirjev in vojakov, Maistrovih borcev ter Sokolstva priredijo za svoje umrle čla-ne (general Maister, dr. Ljudevit Pivko, dr. Sernec ter umrli vojniki v svetovni vojni) spominsko svečanost. V ta namen se zbere Sokolstvo v civilu z znaki ka-kor tudi članstvo ostalih organizacij ob 10. uri pred pokopališčem na Pobrežju. Ob pol 11. uri je spominski nagovor ter petje žalostink, nato pa polaganje ven-cev na grobove pokojnikov. Dolžnost članstva vseh navedenih organizacij je, da se te prireditve polnoštevilno udele-ži.

Radio

Nedelja, 30. oktobra. Ljubljana: 8 Radijski šramel; 9.15 Naše pesmi; 10. Prenos cerkvene glasbe; 11.30 Koncert; 13.20 Duet harmonik; 14 Kar želite, to dobite; 17. Kmetijska ura; 17.30 Za do-bro voljo; 20. Ob 20-letnici Jugoslavije; 20.30 Koncert vojaške glasbe; 22.15 Ve-seli zvoki radijskega orkestra.

Ponedeljek, 31. oktobra. Ljubljana: 12 Operni napevi in odlomki; 13.20 Opol-danski koncert radijskega orkestra; 18. Zdravstvena ura; 20. Orgelski koncert; 20.45 Vsakemu nekaj, koncert radijskega orkestra; 22.15 Kvartet mandolin.

Tako bi moralo biti!

»V vsaki družini bi morala biti samo ena glava!«

»Popolnoma pravilno! Včeraj sem mor-al ženi in trem hčeram kupiti klobuke!«

Zanimivosti

Pogodbe in dogovori — krpe papirja

OD 440 ČLENOV VERSAILLESKE MIROVNE POGODBE JIH JE OSTALO SAMO ŠE 127.

Od svetovne vojne je minilo šele 20 let, toda v tem kratkem času se je zgodi-lo in izpremenilo neizmerno mnogo. Kar je bilo nekdanj sveto in potrjeno z nešte-vilnimi podpisi, je bilo pozneje raztrga-no kakor kos nevredega papirja, čeprav so bile besede, napisane v povojnih po-godbah in dogovorih, podpisane z roko ljudi, katerih podpis je imel tedaj pomen prisige. Tri četrtine vseh dogovorov, ki jih je sklenila Nemčija z 28 državami v Versaillesu, imajo, zdaj vrednost starega, nepotrebne papirja. Člen za členom te pogodbe vlagajo v arhiv kot zgodovinski spomin. Od 440 členov jih doslej »pri-znavajo« še 127. Toda kako dolgo bodo ti ostanki še veljali?

Francoski uradni izvod versailleske pogodbe je podpisal Wilson, Lansing, Lloyd George, Bonnar Law, Clemenceau, Beneš, Bell, Herrmann Müller in mnogi drugi (jih je okoli sto). Pogodbo skrbno čuvajo v zunanjem ministrstvu v Parizu, in sicer med posebnimi diplomatskimi dokumenti. V tamkajšnjem arhivu je mnogo takih pogodb, in nekatere od njih so stare čez 500 let. Sivo vezana knjiga versailleske pogodbe obsega 453 strani in obsega tudi fotografije vseh tistih, ki so pogodbo podpisali.

POSAMEZNI ČLENI, KI IMAJO DO-SLEJ ŠE NEKO VELJAVNOST, SO:

Čl. 1—26: pogodba o Društvu narodov.
Čl. 51—79: odstopitev Alzacije in Lore-ne Franciji.
Čl. 87: Nemčija priznava neodvisnost Poljske.
Čl. 94—98: status o Vzhodni Prusiji pod Nemčijo.
Čl. 99: status o Klajpedi.
Čl. 109—114: razdelitev Schleswig-Holl-steinske.
Čl. 116—117: Rusija in ruske države.
Čl. 119—127: Nemčija se odreka koloni-jam.
Čl. 128—134: Nemčija se odreka pravi-cam na Kitajskem.
Čl. 135—137: Nemčija se odreka pravi-cam v Siamu.
Čl. 138—140: Nemčija se odreka pravi-cam v Liberiji.
Čl. 141—146: Nemčija se odreka pravi-cam v Maroku.
Čl. 147—154: Nemčija se odreka pravi-cam v Egiptu.
Čl. 155: Nemčija se odreka pravicam v Turčiji.
Čl. 156—158: Nemčija se odreka pravi-cam v Šantunu.
Čl. 225—226: vzajemna skrb za vojne grobove.
Čl. 313—320: določbe o letalskem pro-

metu,
Čl. 365—375: določbe o mednar. žel. pro-metu.

ČLENI, KI SO POSTALI »KRPA PA-PIRJA« ALI PA SO ZASTARELI:

Čl. 27—41: določitev nemških meja z Avstrijo, Češkoslovaško in Poljsko.
Čl. 42—44: določitev demilitariziranega pasu na Renu.
Čl. 45—50: sarski plebiscit.
Čl. 80: Nemčija jamči samostojnost Av-strije.
Čl. 81—86: Nemčija jamči samostojnost ČSR.
Čl. 88—93: šleski plebiscit.
Čl. 100—108: samostojnost svob. mesta Gdanska.
Čl. 115: Helgoland prestaja biti utrdba in ne bo nikoli več trdnjava.
Čl. 118: Nemčija se odreka pravicam na izgubljenem ozemlju.
Čl. 159—213: Nemčija izvede demobili-zacijo in njena vojna industrija s po-zemno armado in mornarico bo pod mednarodno kontrolo.
Čl. 214—224: izmenjava ujetnikov.
Čl. 227—230: odredbe glede Viljema II.
Čl. 231—312: Nemčija bo plačevala repa-racije.
Čl. 321—364: mednarodnost nemških rek.
Čl. 376—379: Nemčija bo urejevala svoje spore pri DN.
Čl. 380—386: določbe glede kielskega prekopa.
Čl. 387—427: Nemčija se bo ravnala po določbah mednarodnega urada dela v Ženevi.
Čl. 428—432: zapadnoevropska jamstva (izgubila veljavnost l. 1933).
Čl. 433: odpoklic nemške vojske iz vzhod-ne Evrope.
Čl. 434—435: razveljavljenje vseh po-godb s centralnimi silami.
Čl. 436—440: dogovor o nemško govore-čih državljanih izven Nemčije.

× **Civilna armada v Angliji.** General Critschley je izdelal načrt posebne mo-bilizacije civilnega prebivalstva. Gene-ral, ki je tudi soustvaritelj načrta civil-ne protiletalske obrambe, hoče namreč ustvariti posebno civilno armado, ki bi v primeru vojne skrbela za prebivalstvo. Prihodnje leto se bodo vršile velike va-je z evakuacijo londonskega prebiva-lstva. S to vajo bodo tudi preizkusili, ali bi nagla izselitev prebivalstva ovirala promet na progah važnih industrijskih središč.

Najbolj uničujoča kritika je ravnoduš-nost. (E. Howe.)

Pravica, ki ni priznana

Kranjec Miško.

Prvič v življenju sem se hotel spustiti v pravdo, tako, da sem jaz tožilec, drugi pa grešniki. Prvič sem hotel razveseliti svojega prijatelja odvetnika: Glej, zdaj ti dam nekaj zaslužka. Zato sem zastavil sodnikom in odvetniku tole vprašanje: Nekdo si zamisli o nekom, da je rekel to in to, česar v resnici ni rekel, in širi to potem po svetu; kaj je to? Brez veli-kega tuhtanja in obotavljanja so mi lahko mirno odgovorili: Kleveta, § 301. — Sa-mo moj sošolec jurist je začel s pogo-j-nikom: če to škodi... Ko pa sem svojemu odvetniku, ki sem obljubil zaslužek, in sodnikom, ki sem jim postavil obrazec, iznesel primer, so se zasmejali in me trep-ljali po rami: to pa ni kleveta. — Ze več mesecev se ženem za tem primerom »kle-vetanja«, prestrašil sem mnogo domišlja-vih ljudi, ki so širili o meni to nelepo stvar, nekdo mi je obljubil, da bo prisegel, da je njemu ta in ta to izdal, ta in ta, ki naj bi bil to izdal, pa je obljubil, da bo prisegel, da tega in tega ni rekel. Ko sem torej hotel, naj prisežeta pred sodiščem, kdo govori resnico, in kdo laže, so me tu odvrgli, češ da ništa širila nič takega, kar bi škodilo moji časti, mojemu dobre-mu imenu, ali mojemu premoženju, tem-več da sta nasprotno širila o meni dobre,

pozitivne stvari. Tako razširjanje pa je, najsi bo še tako izmišljeno, dovoljeno, ali vsaj prepovedano ni, in ni paragrafa, ki bi krivca prijel. Torej, dragi Franček, širi neresnico še dalje!

Človek mora dočakati trideset let, da dožene, da vsa pravica ni registrirana v zakonikih, temveč, da tista drobna, pre-čestokrat teptana pravica, ki živi v globini človeških duš, ne more dobiti nikdar za-doščenja, ker ni paragrafa, ki bi jo po-sebej navajal.

Iznesel sem juristom mnogo primerov take baže pravice, priznali so mi, da je ta pravica na svetu, samo priznana ni; navedli so mi nekaj primerov še sami, in pokazali, kako morajo včasih zavrniti člo-veka, ki ima pravico v žepu, pa mu je ni mogoče priznati, ker ta pravica enostav-no ni registrirana.

Spomnil sem se pri tej priliki — in naj-si so še v stvari tolikšne razlike —, Jer-nejeve pravice in njegovega trkanja po sodiščih in povsod, kjer je misliti najti pravico. — Štirideset let je delal Jernej, štirideset let je Jernej zidal, Bog je blago-slovil Jernejevo delo, da je obrodilo obil-en sad, stoteren in tisočeren. Čigavo je delo, čigav je sad? — Dedno pravo pa natančno določa, da dobi grunt in hišo po starem Sitarju mladi Sitar, ki ni trpel, Jernej pa, ki je garal štirideset let, tako garal, da, »če tam poklekneš, natanko pogledaš grudo, pa boš videl, da je mo-ja, pa boš spoznal mojo kri. Tudi, če po-

gledaš na hišo, te bodo v mojem imenu pozdravljala tista zelena okna«. — Čiga-vo je to? Vse to je mladega Sitarja, ker po zakonih je on naslednik in dedič po svojem očetu. Hlapcu Jerneju pa preosta-ne samo, da se nemara spusti v tožbo proti svojemu novemu gospodarju, ki ga podi od hiše. In dober odvetnik bo izvle-ke iz dolge in težke pravde nekaj od-škodnine za delo štiridesetih let.

»... Tako je naredila posvetna postava: Jernej bo zidal hišo in kadar bo dožidal: gospodar na peč, Jernej čez prag; Jernej bo oral in bo sejal in bo žel: gospodarju žetev in kruh, Jerneju kamen; ... posta-rala se bosta gospodar in Jernej: gospo-dar bo sedel na zapečku in si bo palil pi-po in bo prijetno dremal; Jernej se bo skril za hlev in bo poginil na gnili stelji. Tako je naredila posvetna postava. Božja zapoved pa je naredila: trpi krivico, Jer-nej, in kadar te udari sosed na desno lice, ponudi mu še levo; in če ti ugrabi suknjo, daj mu še srajco!«

Jernejeva pravica ni priznana, ni regi-strirana, pa najsi živi še tako globoko v človeškem srcu. Milijoni in milijoni hlap-cev Jernejev gradijo svet: orjejo in sejejo ter žanjejo, gospodar pa sedi v zapečku in uživa; milijoni in milijoni zidajo hišo, da potem sami umirajo na gnili stelji. To-varniške sirene vsak dan kličejo ljudi na delo in jih odpošiljajo, ljudje ustvarjajo, čigavo je vse to? Starega Sitarja, in po-starem bo podedoval mladi Sitar. »Tako

je naredila posvetna postava.« Natančno je določena pravica o lastnini, natančno je določena pravica o dednosti, samo pra-rica o pravici hlapcev Jernejev ni natanč-no določena in registrirana.

In vendar živi na svetu pravica. Živi globoko skrita v človeškem srcu, neoskru-njena in neomadeževana, za njo gre-do milijoni in milijoni v smrt in trpljenje, pra-rica hlapca Jerneja, ki je štirideset let delal in je potem iskal to pravico, dokler ni obupal, ker je ni našel. Ni je mogel najti, še tako dober sodnik mu je ni mo-gel dati, ker ni dodatnih paragrafov, kjer bi bila tudi ta pravica priznana.

Mnogo stvari je natančno, več ali manj dobro označenih in navedenih v zakoni-kih, in nič drugega ni treba, kakor po-truditi se na sodišče, kjer boš našel za-doščenje. Živi pa tista drobna pravica in resnica o človeškem dostojanstvu, resnica o njegovi pravici, ki ni priznana, ki niti ne more biti priznana v času, v kakršnem ži-vimo. Kakor še niso zapisane vse melo-dije, in se še niso zapele; tako še ni pri-znana vsa pravica, in le nesreča je hotela, da se je Jernej tako zgodaj pobrigal za svojo čudno pravico. Nekoč pa bo ta pra-rica nekaj vsakdanjega, priznana bo, re-gistrirana, pa najsi je to še tako daleč.

Taka je stvar s pravico, in nič več se ne hudujem ne na sodnike ne na odvetni-ke. Niso oni krivi, če vsa pravica ni zapi-sana pod paragraf, če tako rekoč ni pri-znana, dasi jo lahko celo otrok spozna.

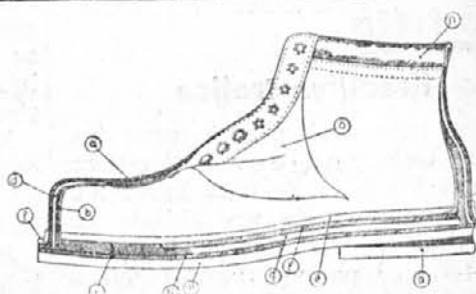
Nabava čevljev je zaupanje

A. Robinšak

produkcija čevljev Maribor, Glavni trg 11

Tako zaupanje imatelahko v tvrdko

katere specialni produkti so sportni in štrapačni čevlji ter se zaveda dožnosti napram odjemalcem in do svojega renomeja

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par: najmanjša priložnost za te oglase je din 6.—, Družbe, preklic, dopisovanja in žensitovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno obliko znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpostati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

JEDILNE IN SPALNE SOBE
sperane, politirane, pleskane ter kuhinjske, najmodernejšie opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara, Aleksandrova 48

JOS. TICHY IN DRUG
Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27-56. Izpolnjuje elektroinstalacije, stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

2500 DIN
potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno. Pišite na »Anos«, Maribor, Orožnova, 91

POSTELJNE ODEJE,
posteljno perilo, pernice, zglavnike, madrace, koece, posteljno perje, puh, inleti
najcenejše v specialni trgovini **A. STUHEC**, — Stofna ulica 5. 1147

IZ LASTNE PLETARNE
»Mako« perilo najhigijeničnejše za otroke dame in gospode izdeluje po meri tekom 6 ur, tudi v veliki izbiri. »Luna«, samo Glavni trg 24. 1323

RADIO-APARATI
svetovnih znamk: Loewe, Minerva, Saba, Graetzor po najugodnejših pogojih pri Kleindienst & Posch, Maribor — Aleksandrova cesta 44. 1474

POSTELJNO PERJE
v veliki izbiri od Din 8.— naprej v vsaki kvaliteti in ceni, kemično čiščeno, ravno kar dospelo pri »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24. 1179

STAVBENO SLIKARSTVO IN SOBOSLIKARSTVO
izvršuje poceni in dobro Martin Saffran, Krekova ul. 16. 1840

Oglašujte!**Ljubavna pisma z znižano poštino**

Poštna uprava v Venezueli je šla ne navadno na roko vsem ljubavnikom, ki si dopisujejo. To ustrežljivost želi republika prakticirati tudi v svojem poštnem prometu z vsem svetom. Uvedla je svetlordeče kuverte, in kdor se jih poslužuje, ima pravico do 50 odstotnega poštinskega popusta. Poštna uprava pa si je pridržala pravico, da od časa do časa odpre tako ljubavno pismo in se prepriča, ali je res ljubavno in ne na primer poslovno. Vsak odpošiljalec takega pisma, ki bi ga zasačil, bo plačal 500 kratno poštino! Nadalje je venezuelska poštna uprava javila, da smatra za ljubavna pisma samo ona, v katerih se ljubavnika ne prepričata in pričketa, prav tako tudi ne smatra za ljubavno

pismo tisto, s katerim eden od obeh sporoča drugemu, da prekinja ljubezensko razmerje... Tudi taka pisma nimajo pravice do znižane poštine. — Vprašanje je samo, ali bodo tudi ostale države sledile ljubeznivosti Venezuele...

× **Kdo je pravi gentleman?** V Ženevi so vprašali novinarji znanega angleškega politika, ki pa noče biti imenovan, kako si predstavlja pravega gentlemana. Diplomati, ki je rad govoril dovipno na račun modre previdnosti, je odgovoril s smehljajem: »Pravi gentleman je mož, ki si vzame sladkor s kleščami tudi kadar je sam, kadar ga torej nihče ne vidi.«

× **1300 krčem so zaprli meseca avgusta v Romuniji.** To je posledica stroge vladne naredbe, ki se vztrajno bori proti širjenju alkoholizma v Romuniji.

INKASO

terjatev v tu in inozemstvu obavi uspešno
EKONOMIST
Aleksandrova 12, tel. 25-34

Danes in jutri
JETRNE IN KRVAVE KLOBASE
lastnega izdelka. Vino izbrano. Prešernova klet v Gosposki ulici. 2353

DOBER VINSKI MOŠT
(Ljutomerčan) od 5 litrov naprej liter po 6 din prodaja Golunder v Košakih, za tovarno »Mirim«. 2358

STOJALA ZA CVETLICE
izdeluje poceni Kočiš Peter, košarstvo, Vojašniški trg 7. 2320

Ia. OREHOVE
tanke lupine 50 kg din 340.—, jederca Ia. 10 kg din 245.—, Ia. suhe bosanske češnje 10 kg 78.—, 25 kg din 165.—, franko voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 2280

PREMOG. DRVA
Filipanci, Kopaliska 10. 2218

POZOR!
Šivane odeje, ročno delo, z lep vato polnjene, od 68 din naprej. Klot-odeje, dobre kvalitete, od 79 din naprej. Hubertus-plašče, impregnirane, prej 300 din, sedaj 239 din, Flanel, dobre kvalitete, 4,50 din, kakor tudi vsakovrstne šofe, volne, platna ter različno manufakturno blago dobite najceneje le pri **Mira Penič**, Maribor, Veitrinjska 9. 2294

TOMAŽEVO ŽLINDRO
18 odst. po din 110.— za 100 kg iz skladišča Maribor, vagonke količine po 92 din za 100 kg franko Ljubljana, oddaja Kmetijska družba, Meljska cesta, telefon 20-83. 2299

PRVOVRSTEN PREMOG,
Trbovlje in Peklenica, drva, kolobarji, koks, ogle. Najnižje cene. Branko Mejovšek, Tattenbachova ul. 13. Podružnica Aleksandrova c. 23. 2313

PREMOG PEKLENICA.
Zastopstvo in samoprodaja prvovrstnega premoga **Peklenica**, Branko Mejovšek, Tattenbachova ulica 13. 2314

BRADAVICE ODPRAVIMO
električnim potom brez bolečine, Kocpek-Bajt, Cankarjeva 1. 2327

Zopet vsako soboto in nedeljo
KLOBASE.
krvave, jetrne in pečene. Se priporočata Ernst in Ana Birtič, restavracija »Pri klavnici«. 2328

Soliden gospod se sprejme s 1. novembrom
NA HRANO IN POSTELJO.
Vprašati Cvetlična ulica 8. 2351

HELENA BOLTAVZER,
Mlinska ulica 28, da brezplačno stanovanje tovarniški delavki za postrežbo bolni ženski. 2335

DAMSKÉ TORBICE.
denarnice, novi vzorci, velika izbira pri Sterbalu, Meljska cesta 2, Trg svobode 6. 2339

Sprejem 2 gospoda na
STANOVANJE IN HRANO.
Poseben vhod. Mlinska 21-I. 2340

POROKE
bojših krogov posredujemo najvestneje, solidno in diskretno. Prvorazredne družinske zveze, velika izbira odličnih partij. Informativne prospekte razpošiljamo proti pošiljki 10 din v znamkah. »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 2399

Sprejem zanesljivo
SOSTANOVALKO.
Trubarjeva 9. 2401

STEZNIKI.
zelo praktični, brez ribje kosti in gumija, po meri. Gumijasti stezniki v vseh cenah, modrčki, najnovejši modeli, ceneno pri »Luna«, samo Glavni trg 24. 2305

Naznanjava cenj. gostom, da sva kupila staro znano gostilno
»BALKAN«.

Točji se domače prvovrstno sortirano spičniško vino, prvovrstna kuhinja, zmerne cene. Zato vsi I. XI. duše napajaj v gostilno »Balkan«. Se priporočata Emanuel Gaube, Anderle. 2377

Prodaj

MOTORNKO KOLO.
dobro ohranjeno, znamke »Wirtenbergija«, 500 ccm, ugodno naprodaj. Mlinska ulica 18-I. 2292

Zelo lep, dobro ohranjen
KRZNEN PLAŠČ
za večjo damo poceni naprodaj. Naslov v upravi. 2298

PRODAM JABOLKA
2-3 din kg. Nova vas, Vrtna ulica 8. 2316

OTROŠKA POSTELJA
se prodaj. Magdalenska c. 48. 2301

ZIDAN ŠTEDILNIK
naprodaj. Betnavska c. 92. 2303

PRODAJAM MOTOR BSA.
500 ccm, klavir in radio-aparat, ali dam v zameno za drugo protivrednost. Instalater, telefon 24-12. 2304

ENODRUŽINSKA HIŠA
s 1000 kv. metri zemlje v Zg. Radvanju, takoj za uporabiti, se prodaj. Potrebna gotovina 9000 din, ostanek 300 din mesečni obroki. Informacije iz usluge vam da Smolej, Zg. Radvanje, Hostejeva 5. 2325

Poceni prodaj v iako dobrem stanju
»PUCH« MOTORNKO KOLO
250 ccm. Petelinšek. Slovenska-28. 2404

Kupim

HIŠO
z nekaj zemljišča vzamem v najem ali kupim na mesečne obroke. Ponudbe na Mla Pisch, Studenci, Sokolska 39. 2344

Kupimo lončeno
PEČ IN BERKEL-TEHTNICO
Dopis pod »Gotovina« na upravo. 2375

Posesti

NOVOZGRADBA.
Pobrežje, 6 stanovanj, vrt, 42.000.—. Velika novozgradba, 8 modernih stanovanj, vrt, 420.000.—. Hiša z gostilno, trgovino, trafiko, 10 orlov zemlje, pri farni cerkvi, 150.000.—. Dobičkanosno posetvo, 32 oralov, 120.000.—. Posredovalnica »Rapid«. Maribor, Gosposka 28. 2374

DVE VELIKI TRGOVSKI HIŠI.
v najbogatejšem izvoznem sreskem mestu Savske banovine, kjer se vršijo tedenski, mesečni in letni sejm, na križišču glavne državne in mednarodne avtomobilske ceste, v katerih so dolgoletna in obsejna trgovska podjetja večjega značaja, z izvrstno prosperiteto, z masivno zgrajenimi skladišči, shrambami, gospodarskimi poslopji vinogradom, kletmi in mnogimi komfortnimi stanovanji prodajamo zaradi smrti nega slučaj po solidni ceni. Za polovico kupnine dajemo hipoteko. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 2398

Stanovanje

Prvovrstno
ŠTIRISOBNO STANOVANJE
v III. nadstropju Scherbaumovega dvora se odda takoj v najem. Vprašati pri Mariborskem kreditnem zavodu. Maribor, Grajski trg 5. 2255

ENOSOBNO STANOVANJE.
predsoba, vse pritlikline, sončno, snažno, se odda. Aristonik, Studenska 2. nasproti kor. kol. 2302

STANOVANJA.
1 in dvosobna, se oddajo. Smetanova ulica 54. gostilna. 2309

TRISOBNO, KOMFORTNO STANOVANJE V VILLI.
sončno, suho, blizu parka, oddam s 1. decembrom. Ponudbe pod »Balkon« na upravo lista. 2310

Išče se
DVOSOBNO STANOVANJE.
ev, vzamem tudi vilo ali enosobno, v Pobrežju stanovanjsko hišo v upravi. v najem. Naslov v upravi. 2359

Soba odda

OPREMLJENA SOBA
mirna, sončna, se odda. Strossmajerjeva ul. 28-II. vrt 2230

Oddam lepo
OPREMLJENO SOBO
dvema gospodoma. Taborska ul. 9. 2277

OPREMLJENA SOBA
se da za 120 din v najem. Ribniško selo 7. Krčevina pri Mariboru. 2296

1 ALI 2 SOSTANOVALKA
se sprejmeta v čisto stanovanje. Naslov v upravi. 2300

V najem se oddajo
3 SOBE, KUHINJA,
velik vrt, sadonosnik. Obrežna na cesta 25. Studenci. 2308

DOVRŠENE
TISKOVINE
DOBAVLJA**MARIBORSKA TISKARNA**

D. D.

MARIBOR, KOPALIŠKA ULICA 6 - TEL. 25-67, 25-68, 25-69

Danes, v soboto, in jutri
JETRNE KLOBASE IN PEČENICE.
sladki vinski mošt, muškati silvanec in burgundec ter druga izbrana vina. Čez ulico znaten popust. A. Senica, Tattenbachova ulica. 2354

NOVI MODELI RADIO-APARATOV

»Lorenz 200«, »Tefag 200« so prispeli. Brezobvezno jih vam predvaja zastopnik Henrik Arlati, Maribor. Ulica 10. oktobra 4. 2345

Sprejem
SOSTANOVALKA
z oskrbo ali brez s 1. ali 15. novembrom. Jože Vošnjakova 21, pritličje. 2365

SPREJEMAM ABONENTE
na dobro domačo hrano; kosilo 7 din, večerja 5 din. Se priporočata restavracija »Narodni dom«. 2379

HRANO IN STANOVANJE
po nizki ceni. Zidovska 14. I. nadst., vrata 8. 2382

Sprejem 2 boljša gospoda
NA STANOVANJE.
Meljska 10. Sever. 2392

MIZARSKÉ POTREBŠČINE,
tudi luksuzni izdelki po naročilu najugodnejše pri »Elika«, Frančiškanska ulica 12. 2393

TRGOVINO VEZILSTVA IN ROČNIH DEL

z delavnico za vezenje, pretiskavanje, entlanje, ažuriranje, plisiranje, izvrstno uspevajočo in odlično vpeljano, obiskovano po najboljših strankah, na najprometnejši točki Zagreba, na križišču ulic, blizu 20 tramvajskih postaj, z najmodernejšimi stroji, praktično urejenostjo, bogatim potrebnim priborom, z zalogo kurentnega blaga, zagotovljeno solidno najemnino, z dokazano rentabilnostjo in lukrativnostjo, prodajamo zaradi osamljenosti lastnika. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 2397

Poceni naprodaj
TRENČKOT.
fantovski trenčkot, fantovske srajce, svitri, ženski plašč in moško kolo. Poizvedba v mlekarni, Trg svobode 1. 2330

Nova, fina, črna
SUKNJA
se prodaj za polovično ceno. Naslov v upravi. 2356

Poceni naprodaj
ENONADSTROPNA DOBIČKANOSNA HIŠA.
5 minut od glavnega kolodvora. Naslov v upravi. 2358

3 SODI.
vinski in kuhinjska omara naprodaj. Koseskega ulica 4. 2364

PRODAM HIŠO,
soba in kuhinja, pralnica, klet in velik vrt. Gubčeva 8, Pobrežje. 2367

VELIKA HIŠA,
primerna za trgovino ali pekarijo, na Ptujski cesti naprodaj. Naslov v upravi. 2400

Zelo nizka, široka
OMARA
poceni naprodaj. Trubarjeva ulica 9. 2402

OTROŠKI VOZIČEK.
globok, moderna tipa, naprodaj. Tezno, Ptujka 22. 2381

Sprejem dva gospoda na
DVOSTANOVANJSKA HIŠA
naprodaj. Vprašati Prečna ulica 5, Studenci. 2388

Halo! Halo!

Prej nego kupite blago za damske in moške obleke, plašče, kostume in hubertuse i. t. d. - Obiščite

Dobite največjo izbiro najboljšega blaga po najnižjih cenah. Brezobvezno se lahko prepričate!

ČEŠKI MAGAZIN
Maribor, Ulica X. oktobra

Damski plašči

za močnejše dame po vseh cenah
pri konfekciji

Greta

Toplo moško in damsko perilo

Josip Šraj, Maribor

Garčica (Senf) a la Kreams

izdelana iz novega vinskega mošta za pečenje se zopet dobiva
pri „MARGO“ Aleksandrova c. 63

Prazno, sončno
SOBO
s pritiskalnimi takoj oddam
pošteni, starčiji osebi. Vpo-
gled ob popoldnevih. Dušano-
va 9. 2254

Oddam takoj
SOBO Z DVEMA
POSTELJAMA.
Vojašniški trg 2. I. nadstrop-
je. 2311

Oddam v najem
SOBO IN KUHINJO
ter
SOBO S ŠTEDILNIKOM.
Študenti, Jurčičeva 93. 2312

SOBA Z MALIM ŠTEDILNI-
KOM
se s 1. novembrom odda.
Vprašati trgov. Leskovar.
Košaki. 2315

OPREMLJEN KABINET in
PRAZNA SOBA
se oddata. Magdalenska 73.
2317

OPREMLJENA SOBICA
se odda. Magdalenska ul. 55.
2333

VELIKA PRAZNA SOBA
s posebnim vzhodom se takoj
oddaja. Koroška cesta 27. Isto-
tam se sprejme gospod v le-
po opremljeno zračno sobo z
vso oskrbo. 2342

ELEGANTNO SOBO
v centru z uporabo kopalni-
ce oddam takoj. Naslov v
upravi. 2357

OPREMLJENO, SONČNO
SOBO
oddam s 1. novembrom. Ko-
seskega ulica 37. 2360

SOBA
za dva gospoda s celo oskr-
bo se odda. Aleksandrova
cesta 55. 2369

OPREMLJENO SOBO
oddam. Trdinova 2. Melje.
2376

SOBO,
opremljeno, oddam s hrano
ali brez. Slovenska ulica 24.
pritličje, desno. 2378

OPREMLJENA SOBA
z dvema posteljama in
OPREMLJENA SOBA
s kopalnico se odda. Betnav-
ska 48. 2384

Opremljena, sončna
SOBA
v vili, z balkonom in soupo-
rabo kopalnice, se takoj od-
da. Naslov v upravi. 2389

Otroške dežne
pelerine
v novih barvah in kvaliteti
Otroški mornarski plašči
pri konfekciji

CROMBI
Josip Šraj, Maribor

Oglejte si izložbe

kakor tudi rokavice,
nogavice v veliki iz-
biri nudi modna
trgovina 2319

ŠTEPARICO
IN POMOČNIKA
sprejme Gregorc. 2323

Sprejme se
MIZARSKI POMOČNIK.
Mizarstvo, Miklošičeva ul. 2.
2366

KROJAŠKI POMOČNIK
za damsko konfekcijo se za
takoj išče. Vprašati v upravi.
2383

Poštena gospodična se sprej-
me s 1. novembrom na
POSTELJO IN HRANO.
Izve se pri Bevcu, Ruška 4.
2387

Lokal

Oddam dobro vpeliani
KROJAŠKI LOKAL
s celim inventarjem začasno
v najem. Naslov v upravi li-
sta. 2349

V najem

ZEMLIŠČE
vzemem 5 let v najem. Po-
nudbe pod »Drevesnica« na
upravo. 2331

V najem se odda
HIŠA
z dvema sobama, kuhinjo, ve-
randa in velikim vrtom mir-
ni stranki brez otrok. Vpra-
šati: Cankarjeva 20. Pobrež-
je. 2332

TRGOVSKI LOKAL
na Aleksandrovi cesti se ta-
koj odda v najem. Informa-
cije Simončič, Maistrova 6.
2336

Posojilo

10.000—15.000 din
posodim ali se združim pri
sigurnem podjetju. Ponudbe
na upravo pod »Jamstvo«.
2324

Pouk

ANGLEŠKI POUK
Miss Oxley, Krekova 18, se
vrne koncem oktobra. 1744

POUK NEMŠČINE
v skupinah za mladino in od-
rasle daje diplomirana učite-
ljica, Aleksandrova c. 19-1,
hiša trgovina Benko. 2350

NEMŠČINA, ITALIJANŠČI-
NA, FRANCOŠČINA
po lahki, hitri metodi. In-
dividualen pouk. Zajemčen
uspeh. Aleksandrova c. 14-1,
levo. 2370

Kolesa

in šivalne stroje

proda na mesečne obroke

po din 100⁰.

mehanik

DRAKSLEK

Vetrinjska ulica 11

Dinamo luči

za kolesa, 6 in 12 voltne,
različnih znamk prodam
na obroke.

„TRIGLAV“ Realitetni
biro
Aleksandrova 12, Tel. 25-34

150.000 krasna hiša v pred-
mestju z upeljano trgovino ob
glavni cesti.

160.000 travnik, 11 oralov,
v neposredni bližini mesta.

85.000 lepo vinogradiško
posestvo pri Ljutomeru, 11 ha.

58.000 nova hiša, pripravna
za gostilno, v ugodni legi pri
mestu.

48.000 tristanovanska novo-
gradnja, 500 m² vrta, ob glavni
cesti v najbližji okolici.

Izredna prilika: na raz-
polago v centru mesta večji hiši
s posebno ugodno lego za trgo-
vino!

POJASNILA resnim interesen-
tom brezplačno v poslovalnici.

Krasna dvosta-
novanjska vila

(dvorec), 15 minut od centra
Maribora, luksuzno oprem-
ljena z vsem najmodernejšim
komfortom: kopalnica:
plin, centralna kurjava, velik
vrt, garaže, veliki prostori
in delavnice z vpeliano indu-
strijsko strujo, vsi prostori
podkleteni, radi preselitve na
prodaj izpod vrednostne cene
za 595.000 din. Ponudbe pod
»Izvanredna prilika« na upra-
vo lista. 2396

Vaše perilo

mora biti lepo in čisto oprano. To pa dosežete najlažje če
uporabljate za pranje

PERION

pralni prašek. Je poceni, ekonomičen in domač izdelek.

V TRGOVSKEM DOMU V MARIBORU

se prodaja približno

za 1 milijon razne konfekcije

zimskih damskih plaščev, oblek, kostumov, hubertusov,
kakor tudi raznih štofov za damske plašče, obleke i. t. d.
Moška konfekcija, suknje, obleke, hubertusi, štuceri, razni modni
štofi za plašče in obleke se

vsled redukcije velike zaloge

po zelo zmerni, nizki ceni, prodajo.

Pridite, dokler je izbira velika, ker to traja le malo časa!

Ženski plašči

Največja izbira

J. Preac

Maribor
Glavni trg 13

IX I 924/38-11

Dražbeni oklic

Dne 28. novembra 1938 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču
v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: ZRKOVCI vl. št. 304

Cenilna vrednost: din 25.456⁰—

Najmanjši ponudek: din 16.971⁰—

Vadij znaša: din 2.550⁰—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodi-
šču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe,
sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v
škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na
uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 24. septembra 1938.

2201

Ničesar ne prihranite,

kajti
ako kupite za din 150⁰ in nosite 150 dni,
je dražje, kakor

ako kupite za din 180⁰ in nosite 360 dni,

ZATO SAMO

KARO čevlje

ako kupite po navidezno nizki ceni, prihranite samo,
ako kupujete dobro blago,

Premog

svetli kosovec!

Drva

bukova, suha, cela polena in žagana, na debelo in drobno, po zmerni ceni priporoča

Firma **Andrašič**
oddelek za kurivo

Maribor, Koroška cesta 25

KRZNAR**PETER SEMKO**
MARIBOR
GOSPOŠKA 37

Umetno mizarstvo
Ivan Paitz
Maribor, Taborska ul. 14

Šivane odeje

odeje iz ovčje volne
žimnate madrace
madrace z ovčjo volno
afrik madrace
preproge (tepihe)
kokosove tekače
otomane
kauče

kupite najceneje pri izdelovalcu

E. Zelenka

Maribor
Ulica 10. oktobra 5

Apneni prah!

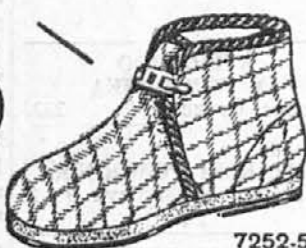
najboljše gnojilo za vrto,
polja, travnike, vinograde
in sadonosnike, sedaj je
čas za gnojenje!

Zaloga:

Firma **Andrašič**, Maribor

Za jesensko deževno vreme

29

7252-57

Vašim otrokom napravite veliko veselje, ako jim kupite te tople klobučevinaste copatke.

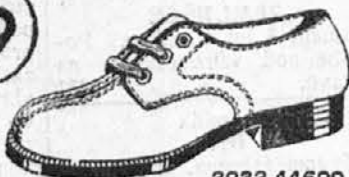
39

3762 68801

Visoki čevlji iz močne kravine, z močnim, nepremočljivim gumi-jastim podplatom. Prepotrebni šolskim otrokom za dež, blato in sneg.

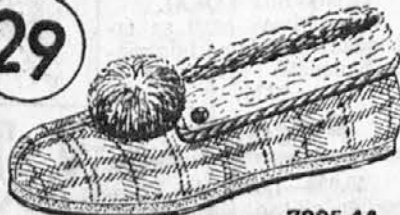
59

3933-44609

Okusni i močni deški čevlji iz močnega boksa, z usnjenim podplatom in peto.

29

7225-44

Lahke in udobne copate iz fine klobučevine, z lahkim usnjenim podplatom in klobučevinastim medpodplatom.

DeranDin 4- 5- 6- 7-
Izdržljive patent nogavice iz bombaža. V izdelavi od sukanca stanejo Din 7- 9- 10- 12-

29

78155-657

Ženske galoše okrašene od močne gume. Posebno so primerne za dež in blato, ker čuvajo noge od vlage.

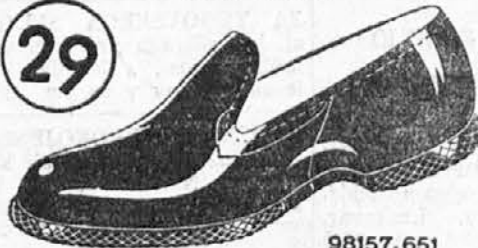
79

2425-64121

Okusno in bogato luknjičasto okrašeni čevlji iz črnega in rjavega boksa. Dobra pristojajo k vsakemu kostumu.

29

98157-651

Moški galoši iz črne lakirane gume, trpežljivi, udobni in poceni. V dežju in blatu varujejo noge prehlada.

99

5927 64627

Elegantni moški polčevlji širih oglatih oblik, izdelani iz dobrega teletjega boksa z usnjenim podplatom.

Radiša

5

K vsakemu paru moških čevljev kupite močno nogavico „RADISA“ za Din 5-

Ata**Velika zaloga****Nizke cene!**

prima kožuhovine
plaščev, ovratnikov
vseh vrst in velikosti
za dame in gospode

Šoper Julijana, Maribor, Glavni trg 9

ISČEMO

DVA PRVORAZREDNA

AKVIZITERJA SPEDITERSKE

stroke, reprezentativni osebnosti, ki sta dobro uvedena v trgovini in industriji. Nastop takoj. Reflektanti, jugoslovanski državljani z znanjem nemškega jezika, naj pošljejo svoje ponudbe s priloženimi prepisi izpričeval in sliko na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9, pod šifro „Akviziter“.

Toplo spodnje perilo

vas ščiti pred prehladom

Bogata izbira v dobri izvedbi

Tekstilana Büdefeld

Maribor, Gosposka ul. 14

RANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu Gosposke - Slovenske ulice

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pri Južnoštajerski hranilnici

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri. Velja na mesec prejeman v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din. Oglasi po ceniku. Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6. Telefon uredništva in uprave št. 25-67. Poštni čekovni račun št. 11.409.